

Juozas Grauzinis
7128 S. California Ave.
Chicago, Ill. 60629

ALP 2634
Larch

LIUVOS
NACIONALIN
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

USPS 157-580

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXXII Kovas - March 12, 1987 Nr.10

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PREZIDENTO ATGAILA Ir nuodėmklausių reakcija į ją

Vytautas Meškauskas

Laukdami prezidento kovo 4 d. kalbos pastebėjome, kad JAV santvarkoje pasirodė nemaža jos kūrėjų nenumatyta spraga. Parlamentinėje santvarkoje, vyriausybei padarius kokią klaidą ar sukėlus nepasitikėjimą, vyriausybė gali pasitraukti visa, jei kaltė išeina iš vieno ministro atsakomybės ribų ir jos pasitraukimas negali išgelbėti vyriausybės. Mūsų atveju prezidentas gali būti atstatytas už konkrečius įstatymų numatytus nusikaltimus, bet ne politiką ar pažiūras.

Kas darytina tokiu atveju, kai prezidentas iš tikro klydo ir jo leistas užsimojimas buvo nepasisekimas? Ieškant išeities - praktiškai sugrįžta prie senos religinės apeigos: viešos atgailos. Rea-ganas nebuvo pirmas prezidentas ją atlikęs. Prieš 25 metus, nepasisekus invazijai į Kubos Kiaulių įlanką, kalbė už jos nepasisekimą ir bandymą prisiėmė prezidentas Kennedy. Už tat, kai tik iškilo ginklų Iranui skandalas, daug kas reikalavo, kad Reaganas Kennedy pavyzdžiu 'atsiprašytų', tiksliau tariant savo elgesį apgailėtų. Tas, žinoma, nepatenkintų jo politinių oponentų. Atvirkščiai, jie savo puolimus toliau tęs, norėdami privesti prie rezignacijos ir visos administracijos kompromitacijos. Tai visai naturalus politinis žaidimas demokratinėje santvarkoje. Jam ribą tačiau nustato viso krašto interesai. Jei jie bus pažeisti dėl opozicijos nesukalbamumo, ir tai bus aišku rinkėjams, tie gali jos neišrinkti per ateinančius rinkimus.

Žinoma, Kennedy atvejis buvo paprastesnis. JAV remiama sukilėlių invazija į Kubą nepsisekė be JAV kariuomenės pagalbos. Reagano atvejis daug komplikuotesnis. Santykiai su Iranu galėtų būti naudingi, tačiau suvilioti jį ginklų pardavimu nepasisekė. Visas biznis praktiškai išsigimė į poros įkaitų atgavimą, sulaužant principą nesiderėti dėl įkaitų išpirkimo. Be to, pilną iš to biznio norėta nukreipti Nicaragvos 'kontrams', kas tuo laiku dar buvo įstatymais draudžiama, nors dabar pats Kongresas tam davė lėšų.

Tokioje situacijoje prezi-

dentas padarė keletą protin-gų ėjimų. Jis paprašė specialaus prokuroro paskyri-mo, kuris ištirtų ar buvo pra-sižengta su įstatymais ir kal-tininkus patrauktų atsako-mybėn. Kartu jis paskyrė Tower komisiją patarti ką daryti, kad kas nors pana-šaus neatsitiktų ateityje. To-ji komisija, nors neturėjo progos visko ištirti, padarė savo išvadas, nustatydamą kur padarytos kokios nuo-dėmės. Prezidentas su ko-misijos raportu iš esmės su-tiko ir tokiu būdu neturėjo daug aiškintis. Jo 'vieša at-gaila' buvo vos 12 minučių - galima sakyti, trumpa - ir retoriškai labai gerai paruoš-ta.

Laukiant logiško priekaiš-to, kad tai tik žodžiai, pre-zidentas jau prieš kalbą pa-sirūpino kai kuriais parei-gūnų pasikeitimais, kurie buvo sutikti be priekaištų. Kaip jau žinome, buv. sena-torius H.Baker paskirtas prezidentūros štabo viršininku, FBI viršininkas perkeltas tokiom pat pareigom į CIA. Paties prezidento Saugumo patarėju jau seniau paskirtas F. Carlucci. Žo-džiu, nuodėmių - jei jų iš viso buvo - sėbrai neliko savo vietose.

Gražbyliškai prezidentas pareiškė:

'Už savo ligšiolinę tylą aš turėjau sumokėti jūsų pasitikėjimo netekimu. Bet aš turėjau laukti, kaip ir

Trakų pilis...

Debatai Europos parlamente Pabaltijo klausimu

1987 m. sausio 28 d. įvykė Europos Tarybos parlamentinės asamblėjos deba-

jūs, kol paaiškės visa istorija.

Ir gale:

'Žinote, kai sulauki mano amžiaus, turi daug progų padaryti daug klaidų. Tokiu būdu išmoksti. Pamatai dalykus iš perspektyvos. Tada susiimi, pasikeiti ir eini pirmyn.'

Kas gali tam prieštarauti? (Nukelta į 3 psl.)

tai Pabaltijo valstybių klausimu išspausdinti atskiru dokumentu (AS[38]CR25). Debatuose dalyvavo 13 atstovų, du įteikė pareiškimus raštu. Visi (išskyrus ispanų delegatą tvirtai pasisakė už Pabaltijo tautų teisę laisvai nuspręsti savo likimus.

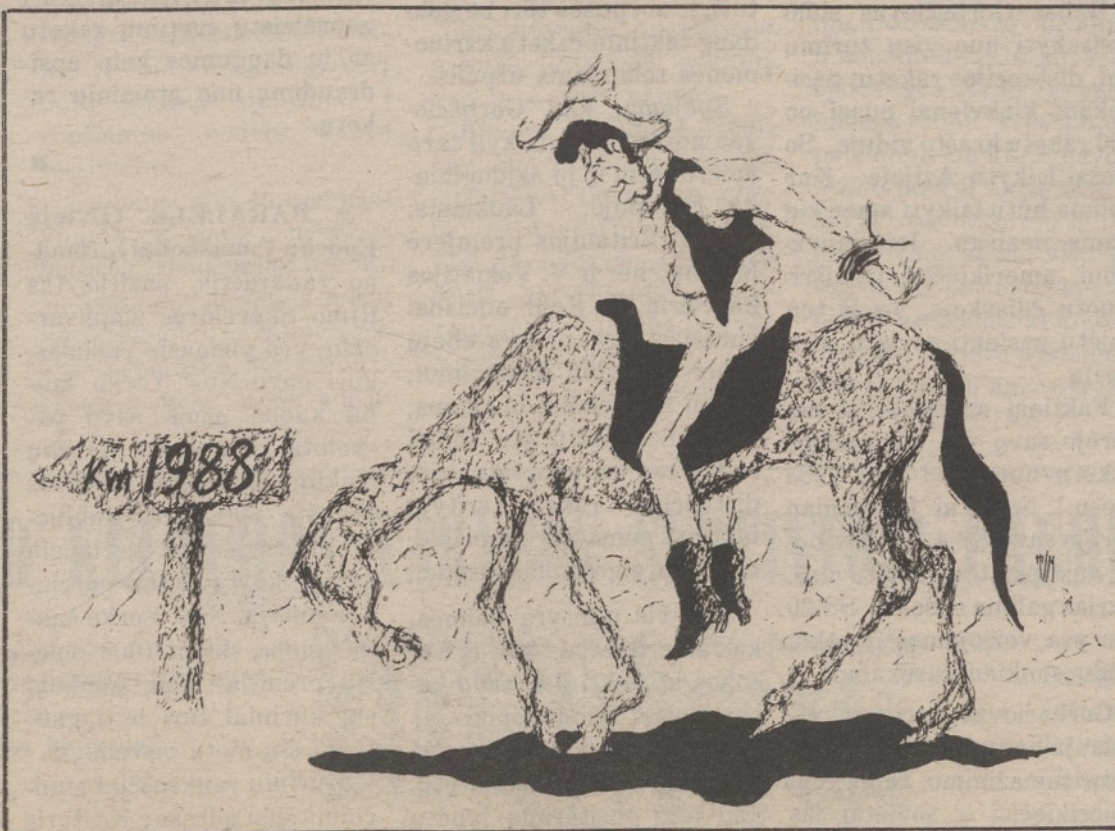
Santykių su Europos Tarybai nepriklausančiais Europos kraštais komiteto pranešėjas Van den Bergh (Olandija) pareiškė, kad "laisvasis pasaulis perilgai

nekreipė dėmesio į Pabaltijo tautų likimą." Perspėjęs, kad "bus sunku įgyvendinti jų teises netolimoje ateityje, o gal tai užtruks dar ilgiau," jis pažadėjo, kad Europos Taryba nepamirš Pabaltijo problemos ir mėgins ją išspręsti "Rytų-Vakarų santykių kontekste."

Ispanijos delegatas Martinez sutiko, kad "visų demokratų pareiga yra paskatinti žmogaus teisių pažeidinėjimus Pabaltijo sovietinėse respublikose." Tačiau jo įsitikinimu, "suverenių Europos valstybių sienos turėtų būti laikomos galutinėmis." Martinez kritikavo "šaltojo karo" kurstytojus ir pareiškė, jog būtų tragiška, jei prieš Sovietų Sąjungą nukreipti puolimai žmogaus teisių klausimu privestų prie Gorbačiovo reformoms besipriešinančių kietosios linijos atstovų pergalės."

Italijos delegatas Cavaliere komentavo, jog Martinez klydo, sakydamas, kad Asamblėja neturėtų veltis į valstybių sienų pakeitimus, nors pranešimas (apie Pabaltijo valstybes) to ir ne-siūlė. Jis pabrėžė, kad Pabaltijo valstybės nėra didesnėje tautoje įstrigusi mažuma, kaip baskai, bet nepriklausomos valstybės, kurių teisėtos vyriausybės buvo nuverstos smurto būdu.

(Nukelta į 8 psl.)

Nelengvas kelias į 1988 m. rinkimus.

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Gorbačiovo pasiūlymas atšaukti vid. distancijos raketas iš Europos. Trojos arklys ar naujas šansas.

Karo iki šiol nebuvo ir nebus, nes jo eiga sunaikintų abi puses. Tai užtikrina abiejose pusėse išrikiuotos tolimos distancijos raketos, nutaikintos į gyvybinius centrus. Jei taip, kam reikalingi kiti ginklai, ypač vidutinės distancijos raketos?

Atsakymas yra toks, kad dėl nieko negali būti visai tikras. Už tat kai sovietai pradėjo ginkluotis mažesnėmis raketom SS-20 nutaikintomis į Europos taikinius, Vakarų Europoje kilo panika: o ką, jei amerikiečiai ir sovietai nepanaudos vieni kitus nutaikintų raketų, bet bandys įsistiprinti Vakarų Europoje? Tiesa, tuo atveju jie turės skaitytis su britų ir prancūzų raketom, kurios tačiau nėra skaitlingos. Todėl būtų geriau, jei ir amerikiečiai turėtų čia vid. distancijos raketas, kurios praverstų, jei didžiosios raketos nebūtų panaudotos.

Po didesnių ginčų amerikiečiai Europos nuraminimui apsisprendė ten išrikiuoti 108 Pershing II raketas ir 208 skraidančias bombas -

Pasibaigus apklausinėjimams, atrodo, prezidento Reagano nuotaika pasitaisė...

cruise missiles - kurios skristų pažeme. Savo bendra sprogimo jėga tie ginklai toli atsilieka nuo sovietų turimų 270 (pagal Vakarų apskaičiavimus) ar 243 (pagal sovietų prisipažinimą) SS-20 raketų, kurios kiekviena turi po tris sprogstamus užtaisus. Be to sovietai dar turi 171 tokias raketas, nutaikintas į Azijos taikinius. Salia to, sovietai turi dar 112 senesnio modelio SS-4 raketų, bet tos jau išvedamos iš rikiuotės.

Dabar Gorbačiovas siūlo atsakyti nuo visų turimų vid. distancijos raketų, pasiiekiant kiekvienai pusei po 100 raketų krašto viduje. Sovietai laikytų Azijoje. Kur galima būtų laikyti amerikiečiams, neaišku. Jei, pavyzdžiui, amerikiečiai jas išrikiuotų Aliaskoje, jos iš ten galėtų pasiekti sovietų teritoriją.

Faktinai amerikiečiai neturėjo savo vid. distancijos raketų nuo 1963 iki 1983 metų. Sovietai jau seniau turėjo savo SS-4, bet jos buvo sustiprintose slėptuvėse, kurias galima susekti. SS-20 jau yra vežiojamos ir tokiu būdu sunkiau susekamos.

Gorbačiovas kartu nereikalauja britų ir prancūzų raketų sumažinimo, taigi - jei amerikiečiai ir sovietai jas sumažintų - Europa galėtų lengviau atsikvėpti, o ame-

rikiečiai ir sovietai galėtų sutaupyti ant ginklų, kurie faktinai vistiek nenulems karo eigos. Kiekvienu atveju abiejų super-valstybių valdžios galėtų pasigirti savo piliečiams, kad ieško ir pasiekė kur galima abiem pusėm naudingo sutarimo. Žinoma, jei bus sutarta dėl įvairių kitų dalykų, susijusių su sumažinimu. Kaip galima bus patikrinti? Be to, sovietai dar turi trumpas distancijos raketų, kurių JAV neturi, ir abi pusės turi be galo daug taktinių raketų kariuomenės telkiniams užpulti.

Spėjama, kad Gorbačiovas norėtų įvairinti kylančią tarp amerikiečių ir jų sąjungininkų Europoje. Laukiama, kad D. Britanijos premjerė M. Thatcher ir V. Vokietijos kancleris H. Kohl oficialiai entuziastingai pritars abiejų super-valstybių susitarimui, tačiau neoficialiai būkštaus, kad amerikiečių jau seniai siekiamas 'zero option' vid. distancijos raketų srityje faktinai sumažins amerikiečių išipareigojimus Europai.

Ten vis dar yra baimės, kad amerikiečiai gali iš Europos atšaukti dalį savo kariuomenės ekonominiais ar politiniais sumetimais. Užtat britai ir vokiečiai norėtų, kad tokį susitarimą lydėtų dar kiti, sumažinant kitas ginkluotas pajėgas Europoje.

■ Iš kitos pusės

LITERATŪRA IR MENAS vasario 14 d. Nr. perspausdino iš *Novoje vremia*, kažkokio Aleksandro Bovino str. kaip didžiausią išmintį. Pradžia intriguojanti:

"Pagaliau atėjo toks laikas, kai visiems tapo įdomu garsiai mąstyti apie valstybinius, partinius reikalus. Formuojasi... viešoji nuomonė".

Būtų malonu, kad tai viešajai nuomonei iš tikro būtų leista susiformuoti. Blogiau, kad ją ir toliau formuoja tas pats CK politbiuras. Tai pripažįsta pats autorius:

"Mano draugai svarsto taip... Vadovybė viską žino ir supranta... Taigi nesinervink."

Bovinas — atrodo, svarus partijos propagandistas — prisimena neseną praeitį:

"N. Chruščiovas, metęs iššūkį Stalino kulto gynėjams, greitai leido ir ėmė skatinti liaupses savo adresu. L. Brežnevas, žmogus, be abejo, apdovanojamas įgimtu sveiku protu, leido paversti save paminklu. O toliau pagal laipsnius ir svorį — kaip ratilai vandenyje..."

Kodėl tada švystelėjusios progos buvo praleistos?:

"Atsakymas, matyt, būtų tas, kad mes pralaimėdavom dėl neryžtingumo, pusinio darbo, nemokėjimo reikalo užbaigti iki galo. Viena ranka duodavom teises, kita atimdavom... Kiekvienas pusinis darbas, kiekvienas popieriuje likęs nutarimas — tai bastionas, tvirtovė, kurioje gynimosi pozicijas užima pasikeitimų priešai."

Kas tie priešai? Bovinas nepasako, bet kas Sovietijoje gali bet kam pasipriešinti? Tik partija! Iš to prašosi išvada, kad pirmiausia reikia ją paleisti.

Vietoje atviros prisipažinimo, Bovinas puola tuos, kurie jam skaitant paskaitą visuomenės mokslų dėstytojų kursuose atsiuntė paklausimus. Visi jie be parašų, anoniminiai, nors:

"...dažniausiai ne prieš pasikeitimus, persitvarkymą, bet ir ne už. Jie laukia, svyruoja, nori ir netiki."

Kaip jie bus kitokie, jei visi šnipai, partijos kadrai ir toliau liko savo vietoje.

(vm)

Skuodis atvyksta į Ameriką

Kovo 6 d. gautas telefonu pranešimas iš VLIKO atstovo Ziuriche, A. Klimaičio, kuris šiandien telefonu kalbėjo su Vytautu Skuodžiu, Vilniuje. Skuodis gavo leidimą iš Sovietų vyriausybės išvykti į Ameriką. Leidimas išvykti yra jam, jo žmonai ir dukrai Daivai.

Užvakar Suodžiui skambino JAV konsulas Leningrade, pranešė, jam kad jo išvykimui Amerikon kliūčių nėra.

Skuodis dėkoja visiems lietuviams ir kitataučiams kurie jam padėjo materialiai ir moraliai.

Suodis toliau pranešė, kad dr. Algirdas Statkevičius yra Vilniuje, ir su juo kalbėjo.

Suodis parašė pareiškimą Vyriausiajam Sovietų Teismui, kad paleistų Gintautą Iešmantą ir Povilą Pečeliūną, kurie kartu su juo buvo nuteisti. Rašė, kad jam atrodo paradoksiška, kad jis laisvas o jie, ne.

Patacko byla nutraukta, jis dabar laisvas.

Kun. Alfonsas Svarinskas randasi Vilniaus KGB kalėjime, matyt tardomas. Spėjama, kad jam buvo pasiūlyta pasirašyti pareiškimą — kokia formule, nežinoma. (ELTA)

Prancūzai nenorėtų amerikiečių vid. distancijos raketų atitraukimo iš Europos, bet jų balsas nėra labai įtakingas, nes jie savo ginkluotų pajėgų nepavedė NATO vadovybei. Paryžiuje kalbama, kad vid. distancijos raketų sumažinimo amerikiečiai ir sovietai siekia skirtingais tikslais. Sovietai nori išskirti amerikiečius nuo Europos ir pašalinti ginklus, iš čia galinčius būti paleistus į Sovietiją. Reaganas - to nori, nes tai patvirtintų jo vizijos teisingumą, kad pasaulis gali apseiti be atominių ginklų, jei atskiri kraštai turės erdvės gynybą, kuri nepraleistų svetimų raketų ar jų daugumos kaip apsidraudimą nuo atominių raketų.

• **PARALELĖ (Dvieju EPOCHŲ Panašuliai)**, romano rankraštis, pasirašytas Rimo Skeveldros slapyvardžiu, yra pirmasis veikalas, kuri gavo New Yorko šaulių kuopa pagal savo paskelbtą romano ar novelių rinkinio konkursą Lietuvos Krikšto 600 metų jubilėjaus proga. Už geriausią kūrinį, kurį įvertins speciali komisija, New Yorko šaulių kuopa skiria 1000 dolerių premiją. Šiam konkursui kūrinių turi būti gauti iki šių metų birželio 1.

Kūrinių rankraščiai siunčiami šiuo adresu: Kęstutis K. Miklas, 71 Farmers Ave., Plainview, N. Y. 11803.

• **Lietuvių tautos krikšto 600 metų jubiliejui** ruošti komitetas išsiuntinėjo laimėjimų knygeles. Knygėlėje yra 12 bilietėlių. Prašoma juos išplatinti ir iki kovo 15 dienos šakneles su dešimt dolerių čekiu ar pašto perlaida grąžinti pridėta vokelyje adresu: Lithuanian Christianity Jubilee, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207 (du bilietėliai lieka platintojui). Laimėjimas yra skirta trys dovanos: **pirma**: — dviem žmonėms pilna kelionė į Romą Lietuvos krikščionybės jubilėjaus iškilmės, arba \$2,000.00; **antra**: — vienam asmeniui kelionės bilietas lėktuvu į Romą, arba \$600.00; **trečia**: — sidabrinis jubilėjaus medalis, jo vertė — \$200.00. Viso dovanoms skiriama \$2,800.00. Laimėjimų paskirstymas numatytas balandžio 12 d. Brooklyne. Tą savaitgalį šaukiamas centrinio komiteto posėdis Brooklyne. Labai prašo komitetas visus, laimėjimų knygeles gavusius, neuždelsiti jas išplatinti, arba visą knygelę nupirkti ir šakneles grąžinti, panaudojant pridėtą adresuotą vokelį iki kovo 15 dienos. Visi, o visi labai prašomi prisidėti ir padėti vyskupo Pauliaus A. Baltakio, O.F.M., vadovaujamam komitetui užsimotus darbus bei užmojus įvykdyti.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscrip-
tion per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro nu-
merio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai gražinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Premijų šventės belaukiant

JAV LB Krašto valdybos kultūros taryba (berods, pakeista į komisiją), nuo 1980 metų vadovaujama energingosios visuomenininkės Ingridos Bublienės, tarp kitų darbų įvedė ir premijų šventę. Premijų šventės tikslas yra sutelkti visus laureatus į vieną vietą, juos pagerbti ir ryškiau išskirti jų kūrybinius laimėjimus.

Šiais metais premijų šventė iš eilės jau bus septintoji ir ji vyks Chicagoje, Jaunimo centre, š. m. balandžio 4 d. Chicagos ir apylinkių lietuviai turi retą progą, dalyvauti tokioje kūrėjų šventėje, nes čia premijų šventė ruošiama pirmą kartą.

Premijų šventės jau vyko: Clevelande, Detroite, New Yorke, Bostone ir visos praėjo pakilioje nuotakoje, dalyvaujant gausiems lankytojams.

Lietuvių tauta yra kūrybinga, darbšti ir išradinga, tik reikia sudaryti tinkamas sąlygas. Išeivijos kūrėjai nepasimetė didžiojoje šio krašto masėje, bet pasiliko mūsų tarpe ir sielojasi naikinamos bei rusinamos tautos likimu. Mūsų dėmesys lietuviams kūrėjams turi būti visuotinis ir jų kūryba tinkamai įvertinama. Šį uždavinį vykdyti yra sukurta kultūros taryba (komisija?) ir ji stengiasi surasti ryškesnius kūrėjus, juos įvertinti ir parodyti lietuvių visuomenei. Iki šio kultūros taryba, per vertinimo komisijas, yra paskyrusi 40 premijų, iš kurių 8 teko čekagiečiams.

Premijų nuolatiniu mecenatu yra Lietuvių Fondas ir JAV LB Krašto valdyba, skirianti vieną 3,000 dol. literatūros premiją.

Kultūros tarybos pirm. Ingrida Bublienė, besilankydama Chicagoje, premijų šventės reikalais, susitiko ir su spaudos žmonėmis, pasidalindama savo rūpesčiais ir džiaugsmiais.

1986 metų premijoms skirti sudarytų komisijų pirmininkai:

1. LB literatūros — Aušrelė Liulevičienė (7 nariai), Chicago,
2. Dailės — Paulius Jurkus (5), New Yorkas,
3. Muzikos — Rita Kliorienė (4), Clevelandas,
4. Teatro — Mykolas Drunga (6), Chicago.
5. Žurnalistų — V. Rociūnas (5), Clevelandas.

Vienų premijų laimėtojai jau paskelbti, kitų laukia ma paskelbiant.

Radijo premijos už 1986 metus nėra, bet paskelbtas konkursas šia tema: Lietuvos 600 metų krikščionybės jubiliejus. (Tiksliau būtų vadinti... "krikščionybės atnaujinimo" jubiliejumi, nepaneigiant mindauginio krikšto).

Kultūros taryba numato įsteigti reprezentacinę dainos ir šokių ansamblį, kurį būtų galima siuntinėti į ruošiamus įvairių tautų festivalius.

Kalbama apie tautos laisvinimą ir daug energijos bei lėšų išleidžiama, bet nesistengiama parodyti mūsų kultūros lobių ir laimėti šio krašto poiltikų bei kultūrinių dėmesį. Mūsų kultū-

1987 m. vasario mėn. 4 d. Rhode Islando valstybės seimelio atstovas Rene M. Lafayette įnešė įstatymo projektą H 5338 į Atstovų Rūmus. Atstovų Rūmų komisija ypatingiems įstatymams pravedė apklausinėjimą vasario 11 d. šios komisijos narys p. Lafayette paaikškino, kad šis įstatymas kasmet paskirtų vasario 16 d. kaip "Lietuvos Nepriklausomybės Dieną". Taipgi rėmė įstatymą projektą atstovas Gaetano Di Parella ir Victor G. Mathieu.

P. Mathieu kalbėjo Lietuvos Vyčių 103 skyriaus (Providence) ir JAV LB Rhode Islando apylinkės vardu. Prancūzų kilmės, jis yra susituokęs su Beatrice Savickaite ir priklauso prie Providence miesto šv. Kazimiero parapijos. Su pasididžiavimu save pasivadinęs "un ami du Lithuanie" (Lietuvos draugu), p. Mathieu yra pasižymėjęs

rininkai bei kūrėjai daugiau prisidėtų prie šio darbo, tik reikia jiems sudaryti sąlygas.

Kultūros taryba, ypač jos pirm. I. Bublienė rūpinasi ateitimi, bet šiuo metu dėmesys kreipiamas į ruošiamą premijų šventę, kad sulektų laureatai, visuomenė užpildytų salę ir parodytų tinkamą dėmesį savo kūrėjams.

Premijų šventė įvyks balandžio 4 d. (šeštadienį), 6:30 val. vak., Jaunimo centro didž. salėje, Chicagoje. Premijų šventę ruošia LB kultūros taryba, o globoja LB Vidurio Vakarų apygardos valdyba, pirmininkaujama Birutės Vindašienės. Ruošos darbus atlieka specialus komitetas, sudarytas iš įvairių organizacijų atstovų.

Programoje: vakarienė, premijų įteikimas, sveikinimai ir Antras kaimas.

Bilietai į premijų šventę gaunami Vaznelių Gifts International dovaninių gėrybių parduotuvėje, 2501 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629, telef. 312-471-1424. Dalyvaukime ir bilietus įsigykime iš anksto.

A. Juodvalkis

Vasario Šešioliktoji Rhode Island valstijoje

kaip lietuvių kultūrinių ir visuomeninių užsimojimų rėmėjas. Vasario 11 d. apklausinėjime tai ppat dalyvavo Rūta Savickaitė-Kreioch, Betriče Savickaitė Mathieu, Vytautas Šakalys ir dr. Antanas Valiuškis.

Vasario 12 d. Rhode Islando seimelis posėdžiavo. Atstovų rūmų pirm. Matthew J. Smith paskelbė dieną "Lietuvos Nepriklausomybės diena". Kun. Antanas Jurgelaitis, OP, Lietuvos Vyčių centro valdybos dvasios vadas, sukalbėjo maldą. Reporteris perskaitė 87-H-533 įstatymą projektą. Atstovui Lafayette įnešus, atstovui Joseph Casinelli (į kurio distriktą įeina šv. Kazimiero lietuvių bažnyčia) ir atstovei Helenai McDermott (kuri yra vienintelė lietuvių kilmės atstovė), įstatymas buvo vienbalsiai priimtas. Jis taipogi buvo priimtas Senato posėdžio, į kurį jį buvo įnešusi senatorė Mary Ellen Goodwin. Gubernatoriaus Edward D. DiPrete pasirašys šį dokumentą atitinka-

mų iškilmių metu kitą savaitę.

Prieš uždarant atstovų posėdį, atstovas Casinelli pravedė rūmų rezoliuciją, išgirančią lietuvių įnašą į valstybės gyvenimą ir pripažįstančią vasario 16 "Lietuvos Nepriklausomybės Dieną". Posėdis vienu balsu priėmė rezoliuciją. Virš 50 lietuvių, daugelis su tautiniais rūbais, dalyvavo šioje Atstovų rūmų sesijoje. Priėmimas su lietuviškomis vaišėmis buvo suruoštas seimelio ilsykloje (lounge).

Pavadintas "An Act Relating to Special Observances" projektas nr. 87 H5338, papildė Rhode Islando įstatymų statutą 25-2, pridedamas prie jo skyrių 25-2-28, kuris skelbia Vasario 16 d. "Lithuanian Independence Day" ir įpareigoja valstybės organu atitinkamai atšvęsti šią šventę su iškilėmis. Rhode Islandas yra trečioji JAV valstybė, kuri įstatymo keliu pripažįsta "Lietuvos Nepriklausomybės Dieną".

Algirdas Budreckis

Prezidento atgaila...

(Atkelta iš 1 psl.)

Prieš savo kalbos galą prezidentas dar paminėjo, kad iš visų pusių susilaukė paraginių eiti pirmyn. Net, jei jis teisingai supratus, iš sovietų. (Jis turėjo galvoje jų pasiūlymą apie vid. distancijos raketą, kurį aptariamė Apžvalgoje.)

Tai mane paskatino pasidalinti mintimis apie N.Y. Times buvusio redaktoriaus, dabar kolumnisto A.M. Rosenthal straipsnį po Reagano kalbos. Jis JAV prezidentą lygina su Gorbačiovu. Tuo laiku, kai Reaganas - norėdamas išgelbėti įkaitus - turėjo atlikti viešą atgailą ir sumokėti didelę bausmę už kai kurių taisyklių nesilaikymą, Gorbačiovas - produktas ir išnaudotojas totalinės valtybės - yra dar gyvas paskelbiamas kone šventuoju už paleidimą kai kurių savo politinių įkaitų, kurie visų pirma iš viso neturėjo būti suminti. Ir nepaisant viso 'glasnost', Gorbačiovo pagyrimų nelydi nė vienas kritikos žodis apie sovietų užsienio politiką, apie jų agresiją ir ap-

gavystes nuo 1940 m. Baltijoje, iki Afganistano šiandien.

Maža to, lankytojus iš užsienio, jų tarpe ir amerikiečius, priima Gromyko, kuris ištikimai tarnavo Stalinui, Chruščiovui, Andropovui ir kitiems sovietų valdovams.

'Taip' - rašo Rosenthal - 'iš kilmingos Vakarų delegacijos susitiko su svarbiais rusais ir visi jie pritaria Gorbačiovui. 100% pritaria. Kur gi tie, kurie su Gorbačiovu nesutinka?'

'Kaip gali amerikiečių intelektualai kalbėti, žiūrėdami stačiai į akis, apie atvirumą Maskvoje? Kiek aš žinau, niekas nebuvo toks nemandagus ir atsistojęs driso pasakyti; taip, rusams leidžiama kalbėti, bet tik apie tai, apie ką jų valdžia nori girdėti... Tokiu būdu jie gali skelbtis esą demokratų ir kartu išlaikyti discipliną.'

'Gorbačiovas yra herojus - net visam pasauliui. Tuo tarpu Washingtone Ronaldas Reaganas... Niekas nenori pastebėti tos ironijos.'

JAV LB KULTŪROS TARYBOS SEPTINTOJI PREMIJŲ ŠVENTĖ

Laureatų pristatymas ir premijų įteikimas
Meninę programą atlieka
1981 m. teatro premijos laureatai
ANTRAS KAIMAS

Balandžio 4 dieną.
šeštadienį, 6:30 val. vakare
Jaunimo Centro didžiojo salė,
Chicago, Illinois

Maloniai visus kviečiame susitikti su mūsų kūrėjais ir pasidžiaugti jų įnašu į lietuvių kultūrą.
Globoja: LB Vidurio Vakarų Apygarda

Rengia: JAV LB Kultūros Taryba

■ laiškai Dirvai

Užtenkamai ilgai tylėta!

Pradžiuginote mane savu vasario 19-sios dienos vedamuoju. Tikiuosi, jog jūsų iššūkis 'Gana tylos!' padės ištraukti išeiviją iš tylos užkampio. Jau seniai bandau kalbomis ir raštu puoselėti mintį, jog tik viešumon ir dienos švieson išvilkdami gėdingą OSI kolaboravimą su KGB, priversime ragan-gaudžius skaitytis su JAV Konstitucijos ir teisės principais. Jau 1982 metais bandžiau tai daryti partizaniškai, išsiuntinėdamas 'OSI - KGB Connection' memorandumą JAV spaudos ir vyriausybės asmenybėms. Išsiuntinėčiau ir mūsų veikėjams bei spaudai, tikėdamasis, jog tai gali padidinti reikalingą spaudimą iš kelių pusių ir paskatinti, ypač JAV žurnalistus, kelti klausimus dėl anti-amerikinės OSI veiklos. Nežinau kiek JAV žurnalis-

tų pakartotinai išgirdo apie OSI-KGB siautėjimą JAV Teisingumo Departmente. Matomai tik Patrick Buchanan susilaukė pakankamai spaudimo bei informacijos iš įvairių šaltinių, nes jau 1983 metais pasirodė jo pirmoji kolumna tuo klausimu. O gal tik jo sąžinė buvo jautresnė nei kitų žymiųjų žurnalistų? 1984 m. balandžio mėn. John Birch Society kolumnistas John F. McManus puolė OSI straipsniu 'Us and KGB Witchhunt'. Pernai ir šiemet pasirodė ir daugiau amerikiečių blaivių pasisakymų didžiojoje spaudoje.

1984 m. rudenį plačiai skaitomas konservatyvus savaitraštis Washington Inquirer patalpino žymaus sovietų pabėgėlio dr. Igor S. Glagolev laišką 'Anti-Communist Witchhunt' ir vėliau mano 'KGB In-Justice?' lai-

ką (Lietuvos Laisvės Forumo vardu). Nei viename laiške nebuvo bandoma nuspėti karčios tiesos ir, bent savuoju atveju, žinau - redaktoriai cenzūros nepritaikė. Tai tik pora įrodymų, jog kiti mums padės, jei netylėsime.

Nėra abejonės, kad Americans For Due Process paruošė dirvą viešumai per informaciją. Vienok susidarė išpūdis, jog per ilgai buvo vengiama viešumos. Coalition For Constitutional Justice and Security, gal atsiremdama į ADP padėtus pagrindus, pagirtinai išvilko OSI bylą į viešumą organizacijos vardu. Todėl pilnai pritariu Dirvos vedamajam, jog 'užtenkamai ilgai tylėta! Ne aiškinimos, ne prašymo, bet reikalavimo laikas yra pribrendęs'. Deja, mūsų veiksniai dažniausiai tebetrepsi su kumečio kepure rankose.

Smarkiai nuvylė ir nustebino, berods šiaip jau išvalgaus veikėjo, Algimanto Gečo atmetinė pažiūra į šį klausimą, išreikšta pokalbyje su Darbininku (Vasario 20). Pasirodo, kad JAV LB Krašto valdybos pirmininkas mano, jog tas 'OSI klausimas tėra laikinas, kurį greitai slenkantys metai numarins...'. Nejaugi Gečys laukia KGB atlydžio, remdamasis Allan A. Ryan principu 'Hunting Nazis: Get them before they die?' ('Nacių medžiojimas: Griebk juos prieš jiems numirštant'). Klystų tie, kurie manytų, jog kruvino dumblo šmeižtas nuo lietuvių tautos nukris, kai kalti ir nekalti bus išduoti sovietams ar Izraeliui, gi likusi vyresnioji karta bus išmirusi. KGB ne 'kalčių' ieško, bet visai už laisvę kovojančiai lietuvių tautai bando įdegti svastiką kaktoje. Kas tada beklausys Gečo amžiaus veikėjų ir jų gal dar išdrįsiančių išsižioti vaikų balso už Lietuvos laisvę, kai tai bus 'tik nacių' balsas?

Jūsų vedamojo dvasios pasigėsta ir etninėje konferencijoje, sausio 10 d. suorganizuotoje National Confederation of American Eastern European Ethnic Groups. Iš reportažo vasario 14 dienos Drauge susidarė išpūdis, jog ir dabar ten tebuvo skundžiamasi tom pačiom bėdom, o ne planuojamas organizuotas tylos nutraukimas.

Mums nėra jokios vilties laimėti prieš patamsio galvalus grumiantis patamsyje.

Tiems gi, kurie tyli teisindami, jog 'esame maži', primintina, kad vagys ir kitokie išilaužėliai labiau bijosi lojimu alasą keliančio mažo šuniuko, negu ramiai miegančio taikaus San Bernardo.

Anoje konferencijoje CCJS vicepirmininkė, estė Mari Ann Rikken teisingai pastebėjo: 'niekas mūsų negins, jei mes patys nesiginsime!'.

Vilius Bražėnas
Bonita Springs, FL

jam šilkinę antklodę, kurią ir kiti kaliniai čiupinėję. Pusryčiai jam buvę servuoti ant sidabrinio padėklo, sidabrinuose induose puošnios kambarinės (turbūt iš vyskupijos). Ar ne gražu? Paskaičius tą aprašą apie Šmetonos laikų "žiauriojo režimo" kalėjimų tvarką visa kita blunka ir netenka reikšmės.

Ar verta gaisinti laiką dėl nepakankamai rimtų dalykų?

O. Gailiūnaitė
Toronto, Ont.

GANA TYLOS...

Dėkoju už puikų vedamąjį "Gana tylos" tilpusį Dirvos laikraštyje 1987 m. Nr. 7-tam. Gal šis "Gana tylos" straipsnis pabudins mūsų miegančius veiksnius ir jie pradės vadovauti OSI lietuvių ir Lietuvos vardo teršimo gynimą.

Antanas Zaparackas
Royal Oak, Mich.

GAL UZTEKTŲ...

Sunku suprasti kodėl A. Masionio prisiminimai prieš kiek laiko tilpę Drauge sukėlė tada tokį erzelių spaudoje. Stebiuos, kad A. Diržys Naujosios Vilties Nr. 19 dar grįžta prie A. Masionio. Ar A. M. pasakojimai verti tokio dėmesio? A. Masionis ryškiai parodė savo naivumą aprašydamas išpūdžius Panevėžio kalėjime. Esą vyskupas atsiuntęs

PRAŠOME ILGAI NEUZDELSTI

Lietuvos krikščionybės jubiliejaus komiteto išsiuntingtas laimėjimų knygeles išplatinti ir šakneles grąžinti pridėtame adresuotame vokelyje iki kovo 15 dienos: — Lithuanian Christianity Jubilee, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207.

FOREMAN/W-PRESSROOM
Ambitious, self-motivated leader with knowledge of power brake, punch press, rollforming & production control. Excellent benefits. 201-482-2087. (10-12)

ROLLFORMING/
SET-UP \$20K
Experienced Set-Up Operator. All benefits. Call 201-672-4047. (10-12)

TOOL REPAIR Person needed to repair all lines of power tools. Experience desirable, but not necessary. Excellent benefits and working conditions. Call Black & Decker for appointment, 203-795-3583. E.O.E. M/F. (8-11)

INTERNATIONAL

RŪTA PAUPERIENĖ, įstaigos vedėja

1987 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ

NR. 8701	Gegužės 8 - gegužės 23 d.	
	Iš New York'o	\$1,895.00
	Iš Chicago's	\$1,995.00
	Kelionės maršrutas: 1 naktis Maskvoje, 10 naktų LIETUVOJE, 3 naktys Stockholm'e.	
NR. 8702	Liepos 3 - liepos 18 d.	
	Iš New York'o	\$1,965.00
	Iš Chicago's	\$2,065.00
	Kelionės maršrutas: 1 naktis Maskvoje, 10 naktų LIETUVOJE, 3 naktys Copenhagoje.	
NR. 8705	Rugpjūčio 14 - rugpjūčio 30 d.	
	Iš New York'o	\$1,995.00
	Iš Chicago's	\$2,095.00
	Kelionės maršrutas: 1 naktis Maskvoje, 10 naktų LIETUVOJE, 4 naktys Stockholm'e.	
NR. 8706	Rugsėjo 18 - spalio 3 d.	
	Iš New York'o	\$1,795.00
	Iš Chicago's	\$1,895.00
	Kelionės maršrutas: 1 naktis Maskvoje, 10 naktų LIETUVOJE, 3 naktys Copenhagoje.	

KITOS KELIONĖS

NR. 8703	Liepos 11 - 24 d. — LATVIJA	
	Iš New York'o	\$1,695.00
	Maršrutas: 2 naktys Helsinkis, 10 naktų Riga.	
NR. 8704	Rugpjūčio 1 - 16 d. MENO IŠVYKA	
	Iš New York'o	\$2,165.00
	Maršrutas: 5 naktys Maskva, 4 naktys Leningradas, 1 naktis Stockholm'as, 2 naktys Helsinkis, 2 naktys Silja Line laive.	
NR. 8707	Lapkričio 6 - lapkričio 22 d. OPEROS IŠVYKA	
	Iš New York'o	\$1,950.00
	Maršrutas: Stockholm'as 2 naktys, Maskva 3 naktys, Leningradas 3 naktys, Budapest'as 3 naktys, Copenhaga 3 naktys. Viso 10 operos ir baletų spektaklių.	

Kaina (nakvojant dviese kambaryje) įskaito visas susisiekimo išlaidas, viešbučius, maistą Lietuvoje, įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų. Pageidaujant tolimesnių kelionės detalių prašome kreiptis, prisijungiant brošiūras.

Tarpininkaujame perkantiems automobilius. Kainos:

VOLGA GAZ 24-10	— 5,600 rb.
VAZ 2108	5,365 rb.
VAZ 2107	4,470 rb.
VAZ 2106	4,130 rb.
VAZ 21003	3,900 rb.
VAZ 21013	3,360 rb.

Padedame sutvarkyti dokumentus iškvietimams.

G. T. INTERNATIONAL, INC. P. O. BOX 29163 CHICAGO, ILL. 60629
Telefonai: (312) 471-1700 arba (312) 471-1702

PUIKIAUSIUS KAILIUS RASITE

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Lietuvos patriarchas

dr. Jonas Basanavičius

60 metų mirties sukakčiai prisiminti

Antano Juodvalkio kalba, pasakyta 1987. II. 22 d. Lietuvių tautiniuose namuose, Chicagoje, Korp! Neo-Lithuania suruoštame Lietuvos nepriklausomybės atstatymo ir dr. Jono Basanavičiaus 60 metų mirties sukakčių minėjime.

Dar tebeskamba Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 69-tos sukakties minėjimai ar jų atgarsiai, bet retas prisimena patį pagrindinį tautos žadintoją ir kovotoją dėl laisvės dr. Joną Basanavičių, privedusį (su kitais veikėjais) prie Lietuvos nepriklausomybės akto deklaracijos.

Dr. Jonas Basanavičius buvo nepaprasta asmenybė, visą savo gyvenimą pašventęs lietuvių tautos žadiniui ir švietimui. Jis kilęs iš Suvalkijos ūkininkų šeimos ir, kaip tais laikais buvo įprasta, tėvai norėjo mokyti Jonuką kunigu, bet baigęs Marijampolės gimnazijos keturias klases, atsiskakė važiuoti į kunigų seminariją ir mokslą tęsė toliau. Tėvams nutraukus paramą, Jonukas privačiomis pamokomis užsidirbdamas pragyvenimą, baigė sidabro medaliu Marijampolės gimnaziją ir 1873 m. įstojo į Maskvos universitetą ir pradėjo studijuoti istoriją, bet po metų perėjo į medicinos fakultetą, gavo stipendiją ir 1879. VI. 19 d. įsigijo gydytojo diplomą.

Gavusius stipendijas, rusų valdžia skirdavo į tolimiausias Rusijos vietas, atidirbti už stipendiją. Nenorėdamas tarnauti Lietuvos pavergėjams rusams ir gavęs pakvietimą iš tikrą nepriklausomybę gavusios Bulgarijos, išvyko į Lom Palanką ir užsienyje išbuvo 25 metus. 1887 m. politinio pasikėsimo metu buvo sužeistas ir tas atsiliepė į jo tolimesnę sveikatą.

Nesulaukęs leidimo, 1905 metais slapta perėjo sieną ir pasiekė Vilnių. Čia dr. Jonas Basanavičius buvo sutiktas, kaip "moralinis lietuvių prezidentas".

Dr. Jonas Basanavičius ir Aušra

Dar studentaudamas dr. J. Basanavičius užmezgė ryšius su studijuojančiais lietuviais ir Tilžėje esančiais veikėjais, rinko tautosaką: pasakas, dainas, pa-

davimus. Gyvendamas Bulgarijoje rašė įvairiais klausimais lietuvių, rusų, lenkų, bulgarų spaudoje. Būdamas užsienyje galėjo legaliai susirašinėti su Mažosios ir Didžiosios Lietuvos veikėjais. Jautė gyvą reikalą leisti lietuvišką laikraštį, skirtą D. Lietuvai. Bandymai legaliu keliu gauti leidimą tokiam laikraščiui leisti, atsitrenkė į rusų administracijos — NIET.

Nerandant kitos išeities, D. Lietuvos veikėjų akys nukrypo į Tilžę, kur buvo vokiečių leidžiamas laikraštis, skirta mažlietuviams. Dr. Jonas Šliūpas, dėjęs pastangas gauti leidimą legaliam lietuviškam laikraščiui leisti Vilniuje, jo negavo. Skatinamas Maskvos, Peterburgo ir Varšuvos lietuvių studentų, kreipėsi į Jurgį Mikšą Tilžėje ir net pasiūlė įkurti Aušros draugiją lietuviškam laikraščiui leisti.

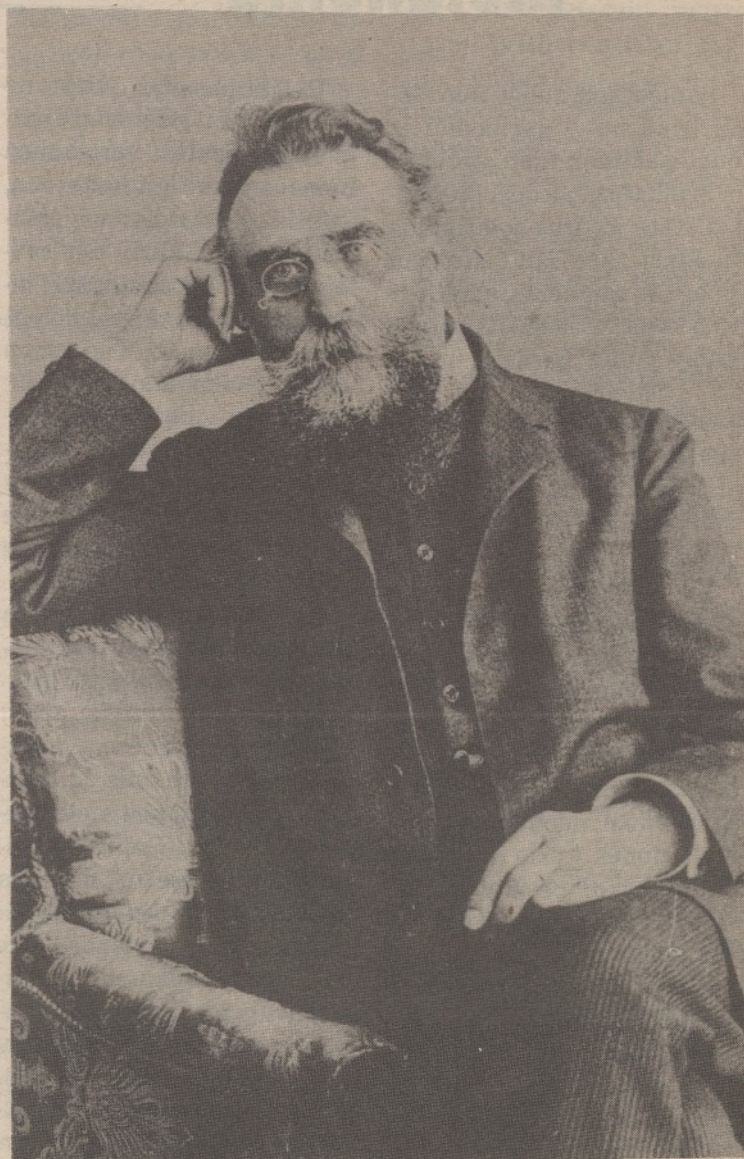
Tame laikotarpyje ir dr. J. Basanavičius domėjosi Tilžėje leidžiamais lietuvių kalba gotiškais raidėmis laikraščiais ir juose bendradarbiavo, tikėdamas daugiau pakreipti tautine linkme, bet tam bandymui nepavykus, reikėjo ieškoti tinkamiausios vietos laikraščiui leisti. Po ilgesnio pasirošimo ir kontaktų su to laiko lietuvių šviesuomene, sutarė Didžiajai — rusų okupuotai Lietuvai skirtą laikraštį leisti Mažosioje Lietuvoje. Būsimas lietuviškas laikraštis gavo AUŠROS vardą, o atsakomuoju ir faktiniu redaktorium pasirašinėjo dr. Jonas Basanavičius. Taip 1883 metų kovo mėn. pasirodė pirmasis Aušros numeris, nelegaliai per Rusijos sieną ga-

benamas į Lietuvą. Lietuviai šivesuoliai dėjo pastangas jį legalizuoti ir gauti leidimą spausdinti Lietuvoje. Deja, jų pastangos nedavė teigiamų vaisių ir toliau Aušra buvo spausdinama Ragainėje ir Tilžėje, techninį darbą prižiūrėję Jurgiui Mikšui. Tai buvo vargingas ir pavojingas darbas, bet kelių entuziastų dėka, išsilaikė iki 1886 metų. Nesutarimų ir lėšų stokos varginama Aušra užsitarė, išleidus 40 numerių, sujungtų į 29 sansiuvinius. Aušros šimtmetinės sukakties proga, Lietuvių istorijos draugija, Alicijos Rūgytės pastangomis, perspausdino ir išleido Aušrą dviejuose dideliuose tomuose.

Aušra buvo pirmasis lietuviškas laikraštis, spausdinamas spaustuvėje ir skleidžiamas tarp lietuvių ūkininkų, darbininkų ir šviesuolių. Nors Aušros gyvenimas buvo neilgas, bet sugebėjo pritraukti šimtinių bendradarbių ir praskynė kelią naujiems lietuviškiems laikraščiams. Aušra yra dr. Jono Basanavičiaus ir kitų talkininkų neatlaidžių pastangų ir didžiųjų svajonių išsipildymas.

Aš čia neliesiu visų tų nuotaikų ir nepalankių aplinkybių, ištikusių Aušros leidimą ir dr. Jono Basanavičiaus asmenį. Gyvendamas užsienyje, keisdamas gyvenamąją vietą, kankinamas ligų ir nelaimių, nepalūžo, nepametė savo vizijos, bet visą laiką rašė mokslinį darbą, bendradarbiavo visokeriojoje spaudoje, rinko tautosaką, švietė Lietuvos valstiečius.

Kaip minėjau, po 25-rių metų, 1905 m. nelegaliai

Dr. Jonas Basanavičius prieš 1905 m. seimą.

grižo į Vilnių ir pateko į revoliucijos sūkurį. Lietuvių partijos ar srovės ruošė naujas programas ar nustatinėjo naujas veiklos gaires. Vietiniai šviesuoliai dr. J. Basanavičių sutiko palankiai ir buvo keliamas į pirmas vietas reprezentuoti tautai. Basanavičiaus moksliniai ir publicistiniai darbai buvo gerai žinomi ir palankiai vertinami visų srovių lietuvių. Jis mokėjo asmeninius įsitikinimus skirti nuo visuomeninių darbų, nors nevisad tai pavykdavo. Jis įkūrė Lietuvių mokslo draugiją ir jai skyrė daug laiko ir dėmesio.

Dr. J. Basanavičius iškėlė mintį šaukti lietuvių seimą Vilniuje ir parašė atsisaukimą, kuris 1905 m. buvo atspausstas Vilniaus žiniuose. Taip pat parašė memorandumą ministeriui Vitkei ir jį su savo bei kitų 3 parašais atspaudė Vilniaus žiniuose. Paskelbdamas apie įsteigimą tautiškos demokratiškos lietuvių partijos, susilaukė karštų pasisakymų bei ginčų, bet šaukiamam seimui nepakenkė. Tik dr. Jono Basanavičiaus autoritetas ir taktas galėjo po vienu stogu sujungti įvairių pažiūrų ir partijų žmones.

Geras pavyzdys ir išeivijos lietuviams, kaip reikia derinti skirtingas nuomones, bet nesisvaityti kirvukais.

Basanavičius rašė ir leido ūkininkams knygeles, organizavo ūkines bendroves,

dalyvavo rinkimuose į Valskybės Dumą, reikalavo bažnyčiose lietuvių kalbai lygių teisių, rašė memorandumus, polemizavo laikraščiuose ir t.t. Net į Ameriką buvo atvykęs pinigų rinkti.

1917 m. pirmininkavo lietuvių konferencijai ir buvo išrinktas Lietuvių Tarybos, o 1918 m. vasario 16 d. pirmuoju pasirašė Nepriklausomybės deklaraciją.

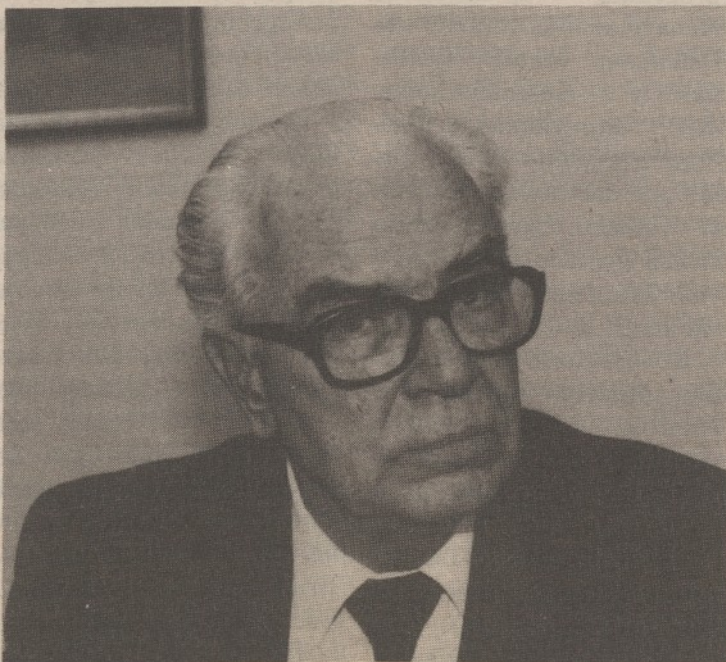
Galų gale, po didžiausių pastangų, ir Lietuvai išaušo laisvės rytas.

Dr. Jonas Basanavičius — Korp! Neo-Lithuania garbės narys

Nors Lietuvos valstybės atstatymas buvo deklaruotas ir paskelbtas pasauliui, bet artimieji kaimynai — lenkai, vokiečiai ir rusai (dabar jau raudoni, bet nepasikeitę grobuoniškų tikslų), grasino paglemžti tikrą pradėjusią atsikurti valstybę. Lietuvos vyriausybė ir jos įstaigos buvo priverstos apleisti sostinę Vilnių ir kurtis tuo metu provinciniam Kaune, bet dr. Jonas Basanavičius pasiliko Vilniuje, nebodamas pavojaus būti sunaikintam ir saugojo Lietuvių mokslo draugijos sukauptus kultūrinius lobius.

Visą savo turiningą gyvenimą dr. Jonas Basanavičius skyrė lietuvių tautiniam susipratimui žadinti, šviesti ir lietuvių vardui

(Nukelta į 6 psl.)

Antanas Juodvalkis

Saulės spinduliai ir piktybinė melanoma

Dr. Danielius Degėsys

Saulės spinduliai nuo senų laikų buvo garbinami ir buvo skaitomi kaip gyvybės ir sveikatos šaltinis. Romėnai statė atvirus solariumus tikėdami, kad saulė stiprina žmogaus raumenis, kaulus ir visą kūną. Vėlesniais laikais saulės kultą perėmė nudistai. Ekonominėms sąlygom gerėjant, atsirado daugiau laiko įvairiom pramogom bei poilsiui. Kaitinimasis saulėje pasidarė ypač populiarius iprotis.

Deja, toks iprotis ne visiems žmonėms yra naudingas. Kai kuriems žmonėms per didelis saulės spindulių kiekis būda didelis faktorių odos vėžio ligų, ir ypač melanomos, išsivystymui. Statistiniai duomenys rodo, kad žmonės, kurie praleidžia daug laiko besikaitindami saulėje, žuvaudami arba bučiuodami, kur kas dažniau susergera melanoma. Ypatinai jautrūs šiai ligai yra tie, kurie jaunatvėje yra turėję saulės viso kūno nudegimą. Vietovėse, kur saulė yra intensyvi, odos vėžio ligų ir ypač melanomos susirgimų randama daugiau. Jungtinėse Amerikos Valstybėse daugiausiai melanoma sergančių yra Arizonoje.

San Clemente mieste iš 905 paplūdimio sargų po 10 metų tarnybos, 33 susirgo įvairiomis odos vėžio ligomis ir pas 2 išsivystė melanoma. Vienas jų mirė. Visų amžiaus vidurkis buvo tarp 30 ir 31 metų.

Reikia pasakyti, kad ne visi žmonės vienodai reaguoja į saulės spindulius. Žmonės turintieji baltą odą, šviesius arba raudonus plaukus, arba tie, kurių oda saulėje greitai parausta, turi didelį palinkimą sirgti piktybine melanoma. Tuo tarpu negrai melanoma serga kur kas rečiau. Be saulės spindulių prie melanomos susirgimų prisideda ir žmogaus amžius. Žmogui senstant ne tik odos, bet ir kitų organų vėžio ligų skaičius didėja.

Kyla klausimas, kas gi yra ta piktybinė melanoma? Melanoma yra odos vėžys, greitai augantis ir sunkiai pagydomas. Jungtinėse Amerikos Valstybėse apie 23 tūkstančiai žmonių kas metai susergera šia liga ir apie 6 tūkstančiai per metus nuo jos miršta. Iš 100 šiuo metu gimusių vaikų, vienas bus melanomos auka. Paskutinių dviejų dešimtmečių eigoje melanomos susirgimų skaičius kas metai didėja. Melanoma, daugumoje atveju, išsivysto iš odos paviršiuje esančio apgamo, bet ji taip pat gali staigiai atsirasti bet kurioje kūno dalyje, pasireikšdama tamsiai ruda arba juoda dėme.

Apgamai - tai tamsios, nedidelės dėmelės, randamos odos paviršiuje. Beveik kiekvienas žmogus kūno paviršiuje turi bent keletą tokių įvairaus dydžio dėmelių. Apgamai yra skaitomi nepavo-

jingi odos pakitimai, deja, kai kuriais atvejais - pavyzdžiui saulės spindulių įtakoje, arba chroniško erzavimo atveju - jie pakinta, pradeda augti ir išsivysto į piktybinę odos vėžį-melanomą. Normalūs, nepiktybiniai apgamai būna nedideli - nedidesni kaip 6 milimetrų pločio - apvalūs, simetriniai ir visą laiką tur vienodą spalvą ir dydį. Artėjant senatvei, kai kurie apgamai gali pranykti.

Piktybinė melanoma turi keletą charakteringų požymių, kurie įgalina šią ligą anksčiau pastebėti. Melanoma apgamo audiniuose besivystant, apgamas pradeda keisti savo išvaizdą. Jis pradeda augti, didėti, pasidaro didesnis negu 10 milimetrų pločio, jo paviršius pasidaro nelygus, pleiskanotas arba kruauiuojantis. Oda, supanti tokį apgamą, gali parausti, patinti ir pasidaryti skausminga. Apgamo kraštai pasidaro nelygūs, dantuoti arba susilieja su aplinkine oda. Melanomą atpažinti nevisada yra lengva net ir gydytojui, nes melanoma gali būti jau prasidėjusi net ir mažai pakitusiame apgame. Tikrą melanomos diagnozę galima nustatyti tik mikroskopu, išplovus apgamą. Juo anksčiau pašalintas melanomos auglys, juo geresnis melanomos prognozės.

Todėl ir yra svarbu reguliariai sekti apgamų išvaizdą ir stebėti, ar jie nekinta. Įtariamą atveju yra geriau tokį apgamą pašalinti, nes chirurginė intervencija yra pati efektingiausia priemonė melanomą gydyti. Cheminė terapija nėra efektinga.

Geriau yra išpaukti kad ir 10 normalių apgamų, negu palikti vieną neatpažintą piktybinę melanomą.

"VAIDILUTĖS" TEATRAS RENGIA NAUJĄ PROGRAMĄ

Chicagos "Vaidilutės" teatro aktoriai rengia naują programą — šį kartą du vienaveiksmius veikalus: K. Ostrausko dramą "Čičinskas" ir A. Gustaičio komediją "Kaip velnias prisiviliojo Fortunato Klimo sieklą". Šie dar niekur nestatyti veikalai išvys scenos šivesą gegužės mėn. 3 n. 3 val. Jaunimo Centro didžiojo salėje.

K. Ostrausko veikale vaidina: Audrius Viktoras, Edis Šulaitis, Viktoras Radvila ir Laima Šulaitytė, o A. Gustaičio komedijoje pasirodys Laima Šulaitytė, Kazė Brazdžionytė, Danutė Rukšytė (mažesnėse rolėse bus dar keli žmonės).

Šiuos veikalus režisuoja režisierius Darius Lapins-

Lietuvių kultūriniam darželyje Clevelande stovėjęs dr. J. Basanavičiaus biustas, apylinkėje pasikeitus gyventojų rasei, pradėjo siausti vandalizmas ir varinis biustas buvo pavogtas.

V. Bacevičiaus nuotr.

Dr. Jonas Basanavičius...

(Atkelta iš 5 psl.)

kelti. Lenkų bajorijos ir bažnyčios tebevykdomo lietuvių lenkinimo atskleidimas, buvo pagrindinis jo veiklos bruožas. Dėl polemikos, skelbtos laikraščiuose (Novoje vremia) Basanavičius visam amžiui įgijo "kenkėdžio" reputaciją.

Aktualiais lietuvių tautos reikalais plačiai pasisakė 1892 m. Apšvietoje, vėliau — 1905 m. išleistoje atskiru leidiniu. Čia Basanavičius lygiai griežtai pasisakė ir prieš lenkus ir prieš rusus. Jis nurodė tokią lietuviško darbo programą:

"... noriva pasiekti, idant;

- Lietuva lietuviška taptų;
- idėjos apie Lietuvos savistovystę ant tautiško pamato išsiplatintų kunigų ir bajorų tarpe;
- apšvietimo kalba visų Lietuvos luomų taptų lietuviškoji kalba;
- sąjoda ir meilė viešpatų tarp visų Lietuvos gyventojų ir idealu visų luomų taptų — lietuviškumas" (LE II t. 244 psl.).

Pirmą kartą patys lietuviškai apkaltino lenkus lietuvių tautos lenkinimu ir reikalavo sustabdyti šį procesą.

Ar išeivija negalėtų kai ko pasimokyti ir dabar? Jaunimo tarpe lietuvių kalbos menkėjimui sustabdyti, reikalinga visų didesnio ryžto ir atsparumo. Kai niekas už lietuvišką žodį nebaudžia, nepersekioja, tai nebeliko lietuvių kalbos branginimo, koks buvo Basanavičiaus laikais.

Dr. Jonas Basanavičius, gyvendamas lenkų okupuotame Vilniuje, gynė lietuvių teises, saugojo ir plėtė lietuvių mokslo draugijos kultūrinius turtus, dalyvavo lietuvių veikloje, kovojo prieš lenkų pastangas su lenkinti Vilniaus krašto lietuvius.

Apsigyvenęs Vilniuje, Basanavičius artimai bendradarbiavo su Antanu Smetona, Petru Vileišiu, Povilu Višinskiu ir kitais partijų bei visuomenės veikėjais, pats išlikdamas aukščiau partinių ginčų.

Už nuopelnus lietuvių tautai, 1924 metais dr. Jonui Basanavičiui lankantis Kaune, Lietuvių Studentų Tautininkų Korporacija

(Nukelta į 7 psl.)

Dvidešimt penktasis Dirvos novelės konkursas

PREMIJA 600 DOLERIŲ skiriama iš
a. a. SIMO KAŠELIONIO palikimo, kurį
tvarko Korp! Neo-Lithuania.

Tema. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

Ilgis. Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl. mašinėlė rašytą, su dvigubu tarpu.

Laikas. Paskutinė rankraščiu įteikti data 1987 m. birželio 15 d.

Adresas rankraščiams siųsti. Dirva, Novelės konkursas, P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103.

Paruošimas. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėlė ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant priededamo uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Vokelis nebus atidarytas nelaimėjus.

Nepremijuoti rankraščiai. Grąžinami tik autoriams prašant.

Jury komisija iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma.

Diskusijas tęsiant

AR SVETIMTAUČIAI KVIESTINI Į VASARIO ŠEŠIOLIKTOSIOS MINĖJIMUS?

Aurelija Balašaitienė

"Dirvos" vasario 19 dienos laidoje Vytautas Abrašaitis kelia Vasario 16-osios minėjimo klausimą, siūlydamas to iškilaus minėjimo pravedimą pavesti jaunesnei kartai, keisti jo pobūdį ir į tą šventę stengtis įtraukti kaip galima daugiau svetimtaučių. Tos mintys nėra naujos, tą klausimą spaudoje pakartotinai kėlus, minėjimų reportažų potvyniui atslūgus. Tačiau bet kokie siūlymai liko balso, šaukiančiu tyruose, nes minėjimų rengėjai jokio dėmesio nekreipia į spaudos balsą, vis kartodami visiems įkyrėjusį šabloną su "pagrindiniais kalbėtojais", vėliavų įnešimu, jų sustatymu, išnešimu, proklamacijų, invokacijų ir ilgų rezoliucijų skaitymu bei "menine programa", kurios išvar-

gusi publika nebeseka. Pasinaudodami pertauka, dauguma išsiskirsto. Jauniui įbrukami vyresniųjų paruošti skaitiniai, jam nedavus jokio balso paties minėjimo rengime. Ir tai kartojasi jau daugelį metų.

Siūlant pakeitimus, visų pirma reikia išsiaiškinti, ko siekiama tokio minėjimo rengimu. Ne paslaptis, kad ir pati vyriausioji karta, visų mūsų renginių pagrindinis užnugaris, į tuos minėjimus ateina vien pareigos jausmo vedama, nejausdama nei dvasinio pakilimo, nei paprasto lietuviško sentimento, iš anksto žinodama ilgų prakalbų turinį, eigą ir ilgį. Atšala ir patys karščiausi patriotiškai jausmai, į minėjimą žiūrint kaip į nemalonios pareigos atlikimą. Tą žino ir patys rengėjai. Tačiau vieni kitiems paploja per petį, vieni kitus pagiria, nors mintyse žino to mosto hipokritiškumą. Todėl yra būtina rasti bent vieną dieną metuose, kuri į mus atneštų tautinio atsinaujinimo kibirkštį, kad iš minėjimo išeitume pakelta nuotaika, pasiryžę kovoti ir remti kovojančius, atsinaujinę dvasioje. Mūsų Nepriklausomybės šventė turėtų likti grynai lietuviška, be anglų kalbos ir svetimtaučių svečių, tarptautinės plotmės lietuvišką propagandą paliekant įspūdingesniems renginiams, kaip demonstracijoms, eisenoms, grandiozinėms dainų ir šokių šventėms, kurios yra lengviau suprantamos svetimtaučiams ir kuriose aktyviai dalyvauja mūsų jaunimas.

Savo teigimą noriu motyvuoti tuo, kad mūsų nepriklausomybės atgavimo minėjimas svetimtaučiams, mūsų istorijos, nesudaro jokio įspūdžio. 1918 metai yra nesena istorija, bet Lietuvos valstybės pradžia, jei apsistotume ties Mindaugo karūnavimu, jau yra daugiau negu dviem šimtais metų senesnė už šito žemyno atradimo datą. Tiek jaunimą, tiek svetimtaučius patrauktume daugiau su originalia idėja, jiems duodant mažiau prakalbų, o daugiau dinamiško veiksmo, nuspallvinto gilios senovės istorijos elementais.

Per vėlu sielotis dėl jaunimo nedalyvavimo, jį ignoravus daugelį metų, vyresniesiems nenorint paleisti "valdžios" vairo, į kurias organizacijas neleidžiant jokių naujų asmenų. Tačiau jaunimas, kuriam visais laikais imponavo di-

džios idėjos, nelieta abejingumas, kaip tą puikiai įrodė jo entuziastingas judėjimas, prieš eilę metų pasaulį sukrėtus Simo Kudirkos šuoliu į laisvę ar Romo Kalantos susideginimu. Vyresnioji karta yra nustojusi jaunimo pasitikėjimo, pasiskędama praeties prisiminimuose, ignoruodama šių dienų gyvenimo problemas ir aktualijas.

Svetimtaučių kvietimas į mūsų renginius yra reikalingas gilios analizės, atsižvelgiant į mūsų gyvenimo krašto žmonių interesus ir psichiką. Prasidėjus rinkiminiam metams, į mūsų minėjimus "pagrindiniais" kalbėtojais mielai lankosi į aukštus postus kandidatuojantys politikieriai. Tačiau, praėjus rinkimams, jie net ir Lietuvos vardo neprisimena, o ir minėjimų metu, pasidžiaugę įprastomis ovacijomis, nepagerbia programos tolimesnės eigos savo buvimu. Eilinis amerikietis į tokius minėjimus nesilankys. Jis savo laisvalaikį praleidžia ten, kur jam malonu ar kur jis mato sau naudą. Juk visi žinome, kad įvairūs sportininkai gauna dešimteriopai didesnį atlyginimą už patį Amerikos prezidentą, o "rock" muzikos koncertai sutraukia tūkstantines minias, nežiūrint labai aukštų bilietų kainų. Antra vertus, Amerikos didieji tautiniai įvykiai ir šventės taip pat sutraukia tūkstančius. Prezidentų, gubernatorių ir miestų merų inauguracijos, nepriklausomybės ir laisvės statulos šimtmetiniai minėjimai yra spalvingi, patrauklūs ir nuotaikingi, dalyvius patraukiantys ne vien iš pareigos jausmo. Jie prasideda paradais, baigiasi feierverkais, o kalbos yra trumpos, aktualios, neskaitytą nei nepriklausomybės paskelbimo akto, nei ilgų rezoliucijų, nei ilgų šventės svečių biografijų. Sveikinimai nei raštu, nei žodžiu neleidžiami. Kitaip sakant, žiūrovai ir dalyviai nėra kankinami ar varginami. Amerikiečiai gero gyvenimo laisvėje išlepinti, nepasižymi aukštų idealų ieškojimu, nes jie nėra priversti su kuo nors vesti kovą, todėl masėms mūsų kova už kažkur rytinėje Europoje esantį kraštą nėra nei svarbi, nei suprantama. Tačiau su gerai išmąstyta propagandine medžiaga mes galime savo tautai ir jos problemai įsigyti simpatijų ir rėmėjų. Amerikiečiai taip pat mėgsta įvairius pagerbimus

ir minėjimus ruošti didžiųjų viešbučių saliose su "kokteilių" valanda ir iškilingais pietumis, kurių labai aukštos kainos lankytojų neatbaido, bet kutena jų ambiciją tiek renginio prestižingumu, tiek vietos ištaigingumu. Prezidiumas savo pareigas atlieka sklandžiai, pristatant garbės svečius keliais sakiniais, o pagrindinė kalba, savo tema aktuali ir pajvairinta tipišku moderniu humoru, yra trumpa ir nenuobodi. Tokio pobūdžio renginių mes nesame pajėgūs rengti, nes sunku būtų prisitraukti už pietus užsimokančius svetimtaučius, arba juos turėtume vaišinti savo pačių lėšomis.

Pono Abrašaitio pastaba, kad Nepriklausomos Lietuvos laikais Berlyne ir Dueseldorfe Vasario 16-osios minėjimai vyko vokiečių kalba, nėra tinkamas pavyzdys. Dabar šią šventę mini ne nepriklausomos valstybės diplomatai, pasikvietę vietinius pareigūnus ir gyventojus, bet savo tėvynę praradusi išeivija, kuri sau atsparą randa ne nepriklausomos valstybės kamieno, bet savo kaskart silpnėjančioje lietuviško solidarumo dvasioje, kurią turime visomis jėgomis palaikyti.

Mano siūlymas būtų Vasario 16-osios minėjimą pavesti jaunajai kartai ne su tikslu kad jis vyktų anglų kalba, bet su mūsų tautinių ir valstybinių interesų tęstinumo idėja. Kalba yra pagrindinė tautos žymė, ir jai nevalia leisti išnykti "patogumui" ar "lengvumui" dėliai. Augę nepriklausomoje Lietuvoje, didelė dauguma išmoko eilę svetimų kalbų, todėl ir lietuvių kalbos mokėjimas nėra neįmanoma našta. Pats minėjimas, pakeitus jo pobūdį į jaunatviško džiaugsmo, ryžto ir žvilgsnio į ateitį manifestacijos dieną, taptų visų gentkarčių vienijimo jungtimi. Svetimtaučių tarpe privalome kelti Lietuvos bylą, pavartodami gerai išstudijuotus metodus. Visų pirma yra būtinas asmeniškasis, privatus socialinis bendravimas, kad mūsų kaimynai, bendradarbiai ir kolegos mus pažintų asmeniškai ir domėtusi mūsų siekais ir aspiracijomis. Asmenišką pažintį pasiekia žymiai daugiau, negu oficialus priėjimas, kviečiant pagerbti kažką nepažįstamą ar nesuprantamą. Vietinius gyventojus nepritrauksime "įsipareigojimo" ar "idealizmo" bei "kovos už laisvę" šūkiu. Privačiame gyvenime yra daug progų suartėti per sportą, randant bendrus interesus, diskutuojant matytus filmus, aplankius teatrą ar koncertą. Tai pirmas žingsnis į prolietuvišką "ambasadoriavimą", pagaliau savo pažįs-

tamus ar kolegas kviečiant į mūsų menininkų koncertus, jiems parodant mūsų solistus, pianistus, smuikininikus ir didesnio masto teatro pastatymus bei operas. Tuo parodysime, kad ir mums nėra svetima tarptautinė kultūra. Tautiniai šokiai, kanklės ir liaudies dainos yra mūsų kultūros esminė ir brangi dalis, bet svetimtaučiams ji lieka svetima, spalvinga ir lengvai pamirštama egzotika, kuri mus nuo jų atiboja, laikinai sužavi, bet neimponuoja.

Kai kuriuose miestuose, kaip Clevelande ir Chicagoje, jau eilę metų yra ruošiami vieši festivaliai su parada, geru maistu, lengva programa, triukšminga muzika. Tie festivaliai turi didelį pasisekimą, ir juos puikiai galime išnaudoti svetimtaučiams sudominti. Tačiau ir čia reikia gerai apgalvoti, kad ne visa tai, kas mums brangu, yra kitiems įdomu. Todėl motina prie varpstelio su knyga mums simbolizuoja istorišką vargo mokyklą, bet svetimomis akimis žiūrint, tai tėra tik primityvus gyvenimo pagerbimas. O kas būtų, jei turėtume puikiai išdekoruotą vežimą (float) su Karaliumi Mindaugu ir jo svita, ar Vytautu Didžiuoju ant balto žirgo? Vaidilutės, kriviai su šventosios ugnies akurais nereikalaujant didelio paaikškinimo, bet būtų ir malonūs akiai, ir savaime dvelktų gilia senove. Plakatai duotų esminę informaciją, o publikoje besimaišantis jaunimas, su specialiais raiščiais ar kitokiais ženklais, galėtų atsakinėti į klausimus.

Taigi, jau seniai pribrendo reikalas keisti minėjimų formas, bet ir pačią reformą reikia gerai apgalvoti. Iniciatoriams parodžius norą išgirsti ir kitų idėjas, nustebtume, kokios jos yra puikios ir įvairios.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIŲ apdraudos įstaigą** — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti **ZENONUI** arba **SAULIUI** (216) 442-6810.

TYPIST — \$500 weekly at home! Write: P. O. Box 975, Elizabeth, N. J. 07207. (6-13)

\$60.00 PER HUNDRED PAID for remailing letters from home! Send self-addressed, stamped envelop for information/application. Associates, Box 95-B, Roselle, N. J. 07203. (1-10)

Dr. J. Basanavičius

(Atkelta iš 6 psl.)

Neo-Lithuania suteikė jam garbės nario vardą ir įteikė spalvas. Ta pačia proga noriu prisiminti ir kitus garbės narius, kurių Korp! Neo-Lithuania turėjo iš viso septynis, visus gerai žinomus lietuvių tautos atgimimo žadintojus ir Lietuvos valstybės kūrėjus: kan. Juozas Tumas-Vaižgantas, Petras Vileišis, Bronius Kazys Balutis, Jonas Jablonskis, Antanas Smetona ir prel. Jonas Mačiulis-Maironis.

Du iš jų yra Lietuvos nepriklausomybės deklaracijos signatarai — dr. J. Basanavičius ir A. Smetona.

Minėdami Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 69-tą sukaktį, prisimenam ir jos darbuotojus. Sunkiai, labai sunkiai gimė deklaracija, o dar sunkiau buvo ją apginti, kai visi kaimynai stengėsi vos gimusį kūdikį — Lietuvą pagrobti.

Kiekvienais metais susirenkame į lietuviams taip brangią šventę ir pagarbiai prisimename jos kūrėjus ir gynėjus. Gaila, kad šios brangios šventės dalyviai nuolat mažėja, o jaunimas nepersiima mūsų vyresniųjų jasumais ir skęsta svetimųjų jūroje bei turimam gerbūvyje.

Reikia daugiau ryžto ir pasiaukojimo skirti vergaujančiai mūsų tautai ir, kiek mūsų sąlygos bei jėgos leidžia, šaukti pasauliui apie okupanto daromas skriaudas. Tik vieningai šaukiant ir apkurtę pasaulis gali išgirsti ir mūsų balsą!

DEBATAI EUROPOS PARLAMENTE...

(Atkelta iš 1 psl.)

"Mr. Martinez klydo", pareiškė britų atstovas Sir Frederick Bennett. "Nei Helsinkio susitarimai, nei Jungtinių Tautų Charta nedraudžia pakeisti valstybių sienas, išskyrus pakeitimus karo keliu. Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencija specifiškai pareiškia, kad sienos gali būti pakeistos taikiais metodais ir derybomis. Buvo mėginta tas sienas padaryti nepakeičiamomis, bet ESBK-ijos charta atsisakė tai padaryti.

"Mr. Martinez kalbėjo apie egzistuojančioje valstybėje esančias fragmentiškas tautybes", tęsė Sir Bennett. "Aš nežinau, kada Mr. Martinez gimė, bet daugumos Asamblėjo narių gimimo metu, Latvija, Estija ir Lietuva buvo suvereninės valstybės. Mes nekalbam apie kokį istorinį įvykį."

Į debatus įsiterpęs pranešėjas van den Bergh pridūrė, jog jo rezoliucija esmėje sako, kad "žmogaus teisių ir laisvo apsisprendimo pažangos principas turi būti suderintas su taikingomis priemonėmis".

Atsakymas savo kritikams, Martinez paklausė, "nuo kokios akimirkos istorijoje mes pradėdame suteikti buvusioms valstybėms teisę egzistuoti?... Ar pradėdam 19-tuoju, 18-ju, ar 20-tu šimtmečiu? Ar kalbėjom apie Serbiją ir Armeniją?" Bet Martinez pareiškė balsuosiąs už pranešimą nes jis sutinkas su tekstu.

Šveicarijos delegatas Saeger nusistebėjo, kad Vakarų informacijos priemonės taip mažai tesidomi Pabaltijo tautų vargais. Jis išreiškė viltį, kad trys Pabaltijo valstybės tik laikinai nedalyvaus Europos Tarybos veikloje.

D. Britanijos atstovas Coleman ragino savo kolegas niekad nepamiršti, kad pabaltiečiai gyvena "svetimo režimo valdžioje" ir užtikrinti, kad pasaulio tautos nepamirštų tautų, kurias "tironai pardavė vergijon."

Grėsmę Pabaltijo tautų kultūrinei ir etninei tapatybei iškėlė švedijos delegatė Af Ugglas. Ji tvirtino, kad Pabaltijo bylą reikia iškelti Jungtinėse Tautose. Komentuodami pranešėjo tvirtinimą, kad Pabaltijo tautos "atgaus savo laisvę tikrai platesnio politinio proceso rėmuose, dalyvaujant ir Rytams ir Vakarams", ji priminė, kad tarptautinė teisė, žmogaus teisių konvencijos ir Helsinkio Baigiamasis Aktas teikia laisvajam pasauliui "pakanamai erdvės" padėti apsaugoti pabaltiečių žmogaus

teises ir kultūrinę bei tautinę tapatybę. Vienos konferencijoje Pabaltijo klausimu reikia veikti sutartinai.

Norvegijos atstovas Ramberg priminė, kad savo istorijos bėgyje baltai save laikė Vakarų pasaulio dalimi, Vidurio Europos rytinė siena. Jis ragino Europos Tarybą niekad nepamiršti Pabaltijo tautų, kurios praradusios savo nepriklausomybę, yra brutaliai valdomos: "Drauge spauskim Sovietų Sąjungą tarptautinių ryšių eigoje ir nesustokime, kol trys Pabaltijo valstybės atgaus savo laisvę ir nepriklausomybę."

Turkijos atstovo Sen nuomone, ši Europos Tarybos iniciatyva "įkvėps Pabaltijo tautas." "Grubūs Pabaltijo tautų teisių pažeidėjimai rodo, kokia sistema tebėra Sovietų Sąjungoje, kur daugelis tautų... tebėra pavergtos."

Vakarų Vokietijos delegatas Jaeger ragino savo vyriausybę oficialiai atmesiti Hitlerio-Stalino paktą — tai būtų "pirmas žingsnis į taikingą laisvės atstatymą Pabaltijo šalyse", kurio nėra SSSR-os dalis, bet "oku-puotos tautos." Pabaltijoje Jaegeris įžiūri tą pačią eigą nuo Hitlerio-Stalino Pakto pasirašymo 1939 m. iki šiandieninės priespaudos ir rusinimo.

D. Britanijos atstovas Terlezki pareiškė, jog jis, gimęs Ukrainoje, gerai supranta imperializmo valdomų Pabaltijo valstybių žmogiškas, visuomenines, religines ir politines problemas. "Gorbačiovo šypsena nei vieno neįtikins, kol jis įgyvendins Helsinkio Baigiamąjį Aktą Pabaltijo valstybėse ir visiems Sovietų Sąjungos žmonėms."

Santykių su E. Tarybai nepriklausančiais Europos kraštais komiteto pirmininkas Hugosson (Švedija) pabrėžė, kad Pabaltijo valstybių įjungimas į Sovietų Sąjungą "buvo ir tebėra akiplėšiškas tautų laisvo apsisprendimo teisės pažeidimas."

Raštu savo pareiškimus įteikė D. Britanijos delegatui, lordas Kinnoull ir Sir Finsberg. Kinnoull išreiškė savo pasitenkinimą, kad praėjusių 30-ties metų bėgyje Europos Taryba niekad neprarado ryžto paremti Pabaltijo tautų laisvą apsisprendimą. Jis pasididžiavo faktu, kad beveik pusė iš 15 kalbėtojų buvo britai, ir tvirtino, jog visos britų politinės partijos jaučia pavergtoms Pabaltijo valstybėms padarytą neteisę ir simpatizuoja pabaltiečiams. "Mūsų vyriausybė niekad nepripažino ir nepripažins sovietinės aneksijos teisėtumo", kalbėjo Kinnoull, "mes tebelaikome

UCLA Lietuvių Studentų Sąjungos nariai susirinkę minėjimo ruošimo posėdyje. Iš kairės sėdi: Gailė Radvenytė, Vida Čekanauskaitė, Darius Jatulis. Stovi: Tadas Dabšys, Rimas Kaunas, Darius Novickis, Darius Vosylius, Mikas Petrušis. T. Dabšio nuotr.

ŠIOS DIENOS STUDENTIJĄ YRA RYTOJAUS VADAI

Prieš porą metų Kalifornijos Universitete (UCLA) studijuoją keletas lietuvių jaunuolių susibūrė į UCLA Lietuvių Studentų Sąjungą, kuriai pirmininkauja energingas ir darbštus, politika ir lietuviška veikla susidėmėjęs, šių metų E. Kriaučiūno vardo jaunimo premijos laimėtojas, psichologijos studentas Tadas G. Dapšys.

Vasario 17 d., antradienį, 12 val. ši veikli lietuvių studentų grupė pačiame universiteto parko centre surengė Vasario 16-sios minėjimą, kad supažindinti nelietuvius studentus su dabartine Lietuvos padėtimi ir tuo pačiu atkreipti dėmesį į komunizmo pavojų laisvame pasaulyje.

Programą pravedė ir žodį tarė Vida Čekanauskaitė ir Tadas Dabšys. Pirmasis svečias kalbėtojas - Simas Kudirka, kurio pasirodymas net ir tiek metų nuo jo tragiško ir vėliau laimingai pasibaigusio šuolio iš sovietų laivo dar vis neša nuostabų pasididžiavimo ir pagarbos jausmą. Jo kalba ir ši kartą dvelkė giliu pergyvenimu ir įsitikinimu. Antras kalbėtojas - Sergei Zamascikow, ku-

buvusius konsulatus ir remiamame 65,000 pabaltiečių emigrantus."

"Jei Gorbačiovas rimtai kalba apie naują lankstumą", pareiškė Sir Finsberg, "tada jis turės sutikti, kad Sovietų Sąjungos reputacija susijusi su neteisėta Pabaltijo valstybių aneksija, ir norės atstatyti tą padėtį, kuri egzistavo remiantis 1920 m. tarp Latvijos, Estijos ir Lietuvos su Rusija pasirašytomis sutartimis, bei atitraukti visą Sovietų civilinį ir karinį personalą iš Pabaltijo valstybių. Tai įgalins laisvus rinkimus, naujų konstitucijų priėmimą ir tos trys valstybės vėl įsijungs į jungtines Tautas kaip laisvos šalys."

(ELTA)

Kalba Sergei Zamascikow. Šalia stovi Darius Vosylius (su vėliavomis), Tadas Dabšys, Vida Čekanauskaitė ir Darius Jatulis. A. Avižienio nuotr.

ris iš Sovietijos paspruko 1979 metais ir 1984 m. UCLA universitete gavo magistro laipsnį politiniuose moksluose. Dabar jis dirba tame pačiame universitete kaip tarptautinių ir strateginių reikalų tyrinėtojas. Jis daug kalbėjo ir aiškino apie Vakarų spaudos ir žinių pertiekimo įstaigų naivumą komunizmo atžvilgiu ir tuo pasitarnavimą sovietams.

Į šį, jau antrą tokį lietuvių studentų surengtą, Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukakties minėjimą nuvykti norintiems lietuviams buvo parūpintas nemokamas autobusas. Iš viso programos klausėsi apie šimtas

žmonių, kurių dalis buvo lietuviai, bet daug ir universiteto studentų. Medžiaga apie Lietuvą buvo išdalinta dar penkiems šimtams praeinančių, ar tik trumpam pasiklausyti sustojančių studentų.

Universiteto dienraštis UCLA Daily Bruin net pirmame puslapyje išidėjo šio minėjimo aprašymus. Taip pat tilpo dviejų studentų - Tado Dabšio ir Miko Petrušio laišakai.

Sveikiname mūsų veiklią ir lietuviškai susipratusią studentiją. Su džiaugsmu ir pasididžiavimu seksime tolimesnius jų veiklos žingsnius.

(rs)

Lietuviai atvykę į minėjimą...

T. Dabšio nuotr.

Fragmentas iš vaidinimo Kryžių naikinimas ok. Lietuvoje, kurį atliko Kr. Donelaičio lit. mokyklos mokiniai. J. Tamulaičio nuotr.

CHICAGO

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI SU JAUNIMU

Jaunimo Centro valdyba kasmet rengia Nepriklausomybės šventės minėjimus. Jie visada būna vasario 16 d., tos mums brangios tautos šventės vakare. Šiais metais vasario 16 d., pirmadienį, 7 val. vak. minėjimą atidarė JC valdybos pirmininkė Salomėja Endrijonienė. Ji nuoširdžiai pasveikino visus gausiai susirinkusius. Minėjimo dalyvių — vaikų, jaunimo, jų tėvų ir senelių buvo labai daug — pilna Jaunimo Centro kavinė.

Sugiedojus Lietuvos himną, Regina Kučienė, Kr. Donelaičio lituanistinių mokyklų inspektorė, pristatė Donelaičio mokyklų mokinius, kurie atliko programą. Pirmoje dalyje, Marius Tijiūnėlis ir Darius Brazaitis, 8 kl. mokiniai skaitė savo parašytus referatus apie Vasario 16 d. Marius aiškino, kad būti lietuviu yra prasminga. Lietuviybė mus padaro pilnesniais žmonėmis. Dainius kalbėjo apie lietuviybės išlaikymą. Jaunimas turi vartoti savo tėvų kalbą, laikyti papročius ir dalyvauti lietuviškoje veik-

K. Jakštytė ir A. Tamulaitis, 5 kl. mokiniai J. Tamulaičio nuotr.

loje. Tada R. Kučienė kvietė visus mintimis nuskristi į Lietuvą ir sudainuoti dainą "Norėčiau aš keliauti".

Antroje dalyje, vaizdelį apie Kryžių kalno naikinimą gražiai atliko 5 kl. ir 7 kl. mokiniai, su mediniu kryžiumi ir žvakutėmis jie efektingai parodė kaip mūsų broliai ir seserys Lietuvoje turi kovoti už tikėjimą, kurio kartais mes neįvertiname, nes gyvename laisvame krašte. Mokinius paruošė mokyt. Regina Kučienė ir mokyt. Alicija Brazaitienė.

Po dviejų dainų, kurias visi minėjimo dalyviai dainavo su mokyt. Dariaus Polikailio akordeono palyda, 6 kl. mokiniai parodė vaizdelį iš Lietuvos krikšto. Scenoje matėme krikščionybės atėjimą į Lietuvą istoriją — vaidilutės, kurios saugojo šventąją ugnį, Mindaugo krikštą ir karūnaciją, Jogailos ir Jadvygos išvykimą į Lenkiją, vyskupą, kuris krikštijo Vytautą ir visą lietuvių tautą. Ši vaizdelį parengė mokyt. Gražina Sturonienė.

Minėjimo pabaigoje, dalyviai sustojo ir, susikabinę rankomis, sugiedojo "Lietuvą brangi". Iš visų lūpų, jaunų ir vyresnių, nuoširdžiai skambėjo šios dainos prasmingi žodžiai.

S. Endrijonienė padėkojo K. Donelaičio mokyklų jaunimui už programos atlikimą ir pakvietė visus į vakarines, kurias paruošė J. C. Moterų komitetas.

Minėjimas su jaunimu

Apie pakasynas *Vladas Vijeikis*

Kažkuris pilietis Dirvoje parašė, esą žmonai numirus, pakelė balių. Arba šiaip sau tariant: gerą nugėrimą. Kai kurie giminės ims įtarinėti, kad jis iš džiaugsmo tą padarė. Aš sakyčiau, tai yra labai senas ir gerbtinas lietuviškas paprotys. Nesigilinant į visokias senoves, dar taip neseniai, būdinėse giedotojai neką išgiedodavo, jeigu negaudavo gerai apriebintų kopūstų ir gėralo. Tai labai paaštrintavo jų gerklės stygas. O tos giesmės apie pragarą ir čysčių skambėdavo taip, kad ir akmeninę širdį galėjo sugraudinti.

Dabar jau kitaip. Nuveža pas graborių. Šis gi apžvelgia visą kolekciją grabų. O grabų pasirinkimas didžiausias. Čia ir tokie ir anokie, ir su varinėmis sagtimis apkaustyti ir be jų. Čia pagalvės šilkinės, o kitos šiaip sau iš kažko padarytos. Pūkai gali būti žaisliniai arba plastikiniai. Nabašninkas gal net nežinojo ant kokių pūkų jis savo gyvenimą praleido. O kai atgula nabašninkas į grabą tai net giminės nelengvai atpažįsta. Taip gražiai numazgotas ir apteptas, kad net gyvas taip gerai neatrodė.

Jeigu šiaip sau pilietis numirė, tai reikalas paprastas. Nuvežė, užkasė ir užmiršo ant amžių amžinybų.

Bet, sakysime, numirė toks, kuris Balfui, Altui ir gal net R. Bendruomenei auškojo. Čia jau istorija kitokia. Susirenka visa eilė visuomenės veikėjų, kurie stengiasi iškelti didelius nabašninko nuopelnus. Kai kurie kalbėtojai daugiau kalba apie save negu apie tą ten gulintį. Kai kurie iškelia net partinius skirtumus apie kuriuos nabašninkas nenorėjo nei girdėti, o gal net nesuprato. Iškelia jo nepaprastus patriotinius jausmus, kurių užtektų visai Chicagai ir dar liktų Detroitui ir Clevelandui.

Įdomiausia kai kalbėtojai kreipiasi į grabę gulintį: Mielas Jonai... o Jonas guli ir atsakyti negali. O jei galėtų, gal pakiltų ir išpirtų kalbėtoju, kur paprastai tokiais atvejais spiriama.

Ir kadangi tas gražiai atrodantis pilietis, grabę gulintis, negali atsakyti į visas prakalbas, tad aš norėčiau jo vardu prabilti. Ir

praėjo pakilioje nuotaikoje. Visas vakaras tęsėsi nepilnas dvi valandas. Kai važiuoju namo, mažai kalbėjomės. Tačiau visi jautėme, kad smagu būti tos mažos kenčiančios, bet mums labai brangios tautos dalimi.

Marius Polikaitis
VII kl.

štai ką pasakyti: (Dėl suprantamų priežasčių, raštykų įrodymų neturiu).

"Tas, kuris apie mano nuopelnus klube kalbėjo, ir ašaras liejo, tikrumoje ginčijosi su manim. Aš sakiau, kad metiniame baliuje reikia paduoti dešras su kopūstais, o jis rėkė kaip į ratą įsuktas, kad tik kugelis su smetona. Pagaliau buvo sutarta, tegul būna dešros su smetona. Kompromisas. O tas, kuris sakė, kad mes dar iš Lietuvos pažįstami. O kaipgi labai gerai pažįstami. Jis prie mano žmonos lindo. Pagaliau ją gavo. Ir kas iš to? Ta su dar kitu pabėgo. O tas kur sakė, kad vandenys nuplaukė viską, tik skausmo ne. Tai jis man pardavė namą, kur per stogą taip varvėjo, kad maniau, jog akvariume gyvenu. Geriausiai man patiko tas kalbėtojas, kur sakė, kad esu labai tylus darbuotojas. Taip. Tyliau, kur 5000 dolerių kur tau paskolinau? Vienas sakė: tegul tave priglaudžia svetinga žemė. Kaip gražu. O kur ta žemė, kur man pardavei ir pasirodė tik pelkė? Ar į vandenį nori mane įmurdinti? Tas paskutinis kalbėtojas. Jis sakė, kad jis pasirūpins, kad aš ramiai gulėčiau. Jis jau senokai nužiūrėjo mano antrą žmoną, kuri šioji tokį kapitalą paveldi. Aš tai ramiai gulėsiu. Pažiūrėsiu, kaip jis su mano žmona... O vis tik gaila man juos palikti. Buvo ir gerų. Kai kurie net per geri man buvo. Tegul jiems Dievas atleidžia".

Galima būtų ir daugiau nabašninko vardu pasakyti, bet nebėra laiko. Giminės kviečia lunčiui.

LB PREMIJA BERNARDUI BRAZDŽIONIUI

JAV Lietuvių Bendruomenės 1986 metų Literatūros premijai skirti komisija, kurią sudarė pirm. Aušra Liulevičienė, sekr. Alfonsas Šešplaukis ir nariai — Bronius Vaškelis, Nijolė Martinaitytė ir Kazys Bradūnas, perskaitė 1985-1986 metais išseivijoje išleistas grožinės literatūros knygas ir prisiųstuosius renkaščius, savo posėdyje 1987 m. vasario mėn. 22 d. Jaunimo centre, Chicagoje, nutarė vienbalsiai 1986 metų JAV Lietuvių Bendruomenės Literatūros premiją skirti Bernardui Brazdžioniui, pabrėžiant visą jo kūrybinį indėlį lietuvių poezijos raidon. Komisijai buvo atsiųstas poeto naujo eilėraščių rinkinio "Po aukštaisiais skliautais" rankraštis.

Premija bus įteikta balandžio 4 d. Chicagoje VII Premijų šventėje.

A. Utz, A. Norvilas ir E. Juškaitis, 6 kl. mokiniai vaidina istorinį vaizdelį. J. Tamulaičio nuotr.

SAVO VALIOS NEBANDYKIME KITIEMS PRIMESTI...

Šių metų sausio 22 d. Lietuvos Balsas, komentuodamas mano straipsnį, tilpusį sausio 8 d. Dirvos numerį, taip rašo: "Dr. A. Butkus šiam straipsniui parinko tikrai džiugią antraštę: Bendruomenė vėl viena. Norėtume, kad taip būtų, bet deja..." Atrodo, kad per anksti taip teigti, išpėja Lietuvos Balsas, "nes mechaniskas dviejų organizacijų susitaikymas, jeigu toks ir taptų akivaizdžiu faktu, pašalinus visas susitaikymo kliūtis, kur nereikėtų dviejų tautinių bendruomenių išsivijimo pilnos vienybės".

Apie JAV Lietuvos Bendruomenės ir R-LB susitaikymą žinią savo straipsniui paėmiau iš JAV LB Tarybos aplinkraščio. Jame buvo tik konkretus pareiškimas su abiejų šalių parašais apie JAV teisme bylos nutraukimą ir užuominos apie bendrus darbus ateityje. Todėl aš tik pasidžiaugiau dėl pragaištingos ir abiem šalim nuostolingos bylos nutraukimo. Nujausdamas, kad nutrūkę tarpbendruomeniniai santykiai ir ilgai užsitęsusi bylos sukeltas vieni kitais nepasitikėjimas ir net neapykanta, nebus lengva pamiršti ir sėsti prie vieno stalo ateities darbuose. Tad aš ir išpėjau, kad "pasirašytam susitarimui įgyvendinti reikės dar padėti daug pastangų".

Malonu, kad ir Lietuvos Balsas pritaria bylos nutraukimui, tik jo pareiškimas, kad "Dviejų tautinių bendruomenių išsivijimo pilnos vienybės atsiekimui neužtenka mechaniško dviejų organizacijų susitaikymo", kelia didelio rūpesčio.

Nežinau, ar įmanoma atsiekti "pilnos vienybės". Nežinau net ką ji reikėtų tautinėje bendruomenėje, kur paprastai pripažįstamas ir toleruojamas minties, idėjų ir įsitikinimų įvairumas. Sąmoninga tautinė bendruomenė siekia idealaus susitvarkymo ir pavyksmingų savivaldos metodų, kurių pilnas įgyvendinimas tegalimas tik nepriklausomoje valstybėje. Jos, deja, išsivijimo neturime. Čia ir mūsų veikla yra savanoriška ir jau vien dėl to mums reikia skaitytis su faktu, kad savanoriams įsakinėti nėra įmanoma (ir nereikia). Šis principas lygiai tinka abiem Bendruomenės dalim — JAV Lietuvos Bendruomenei ir taip pat lygiai R. Lietuvos Bendruomenei. Gi vienoje Bendruomenėje gali ir turėtų sutilti visi lietuviai. Iš kitos pusės tai dar nereikia, kad išrinktieji organai gali įsakinėti kokioje formoje toje Bendruomenėje reikia dalyvauti. Išsivijos lietuvių bendruomenėje dalyvavimo forma turėtų būti laisva: asmeninė, ar per savas organizacijas. De-

mokratijoje yra būtina skaitytis su daugumos nuostatymu, bet taip pat būtina gerbti mažumos teises. Jos prievartauti, ar ją skriausti ir jos atstumti negalima.

Šiandien, iš perspektyvos žiūrint, turėtų būti aišku, kad ilgus metus atskilusios Bendruomenės dalies ignoravimas buvo klaidingas, atnešęs ne tik piniginių (teismo išlaidų) bet taip pat moralinių ir tautinių nuostolių.

Bylą nutraukus, abiejų šalių atsakingi asmenys turėtų skubiai ieškoti būdų kaip pašalinti likusias kliūtis, pastojančias kelią bendruomeniniam darbui vienoje Bendruomenėje. Kadangi dabartinėje JAV LB-nėje dalyvauja asmeniniai, o R. LB-nėje per organizacijas, tai abiejų Bendruomenių vadovaujantieji organai turėtų greit surasti būdą, kaip šias abi valdymosi formas geriausiai suderinti. Tai nėra labai sunkus uždavinys. Reikia tik abipusio gero noro ir pastangų. Reikia, kad sutarimo ieškant vieni kitų neprievartautume ir savo valios kitiems nebandytume primesti. Savo laiku politinės ir kultūrinės veiklos suderinimo formulę buvau paliūlęs JAV LB-nei ir ALTai. Panašus projektas galėtų būti pritaikytas ir Bendruomenei, kur abi valdymosi formos susilietų į vieną ir tuo išsivijos lietuvių pra-

turtintų, nes atsirastų taika, vedanti į daug labiau pozityvesnį darbą tų pačių tikslų siekime.

Dr. Antanas Butkus

PHILADELPHIA

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI

Šiais metais Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo šventę šventėme vasario 22 d. Lietuvos Namuose. LB pirmininkė T. Gečienė vadovavo oficialiai daliai.

Minėjimą pradėjo Amerikos himnu, giedant dainos vienetui. Invokaciją paskaitė šv. Jurgio parapijos klebonas Andriulionis. Po to kalbėjo miesto meras Good. Po to sveikino latviai ir ukrainiečiai. Jiems baigus, LB KV pirmininkas R. Gečys pristatė garbės konsulv Vaelovą Kleizą iš Chicago.

Konsulas savo kalboje pakartojo tuzinus kartų minėjimuose girdėtas mintis. Nei turiniu, nei iškalba neįponavo. Gavosi įspūdis, jis kalbėjo tik prezidento Stulginskio gerbėjams.

Minėjimą praskaidrino pranešėjos Elenora Mašalaitienė ir Estera Bendžiūtė-Waršovskė buv. tautinių šokių vadovė. Pirmoji pasirodė Rasa Krokutė besitobulinanti dainavimą pas mūsų operos solistę Juozę Augaitytę. Ji padainavo keletą liaudies dainų, neturėdama sunkumų nei žemose nei aukštosiose gaidose, tembras malonus, interpretacija natūrali, spalvingai perdavė dainų turinį. Klausytojai ją palydėjo šaukdami valio, prašydami — daugiau. Linkėtina solistei studijas tęsti, kopti į Parnaso viršūnes.

Nemažesniais valiavimais scenoje buvo sutiktas ir išlydėtas Vytauto Maciūno vedamas dainos vienetas, padainavęs liaudies dainų. Jis kaskart pasirodo vis daugiau susidainavęs, atskirų balsų prassiveržimai išlyginti. Orui atšilus, žada aplankyti kitas kolonijas, sparnų nenuleidžia, nes užkietimų nestokoja. Solistę ir dainos vieneta pianu palydėjo A. Kaulinytė.

Į pabaigą pasirodė Eimučio Radžiaus skaitlinga, tautinių šokių grupė Aušrinė. Jaunatviškai, linksmai ir gyvai bešokdami, net klumpes suskaldė, pabūdindami snaudžiančius senelius. Prašant pašokti, daugiau visi menininkai, lyg susitarę, baigė be priedų. Gal ir gerai, nes programa truputį užsitęsė. Minėjimą baigėme Lietuvos himnu. Po to sekė užkandžiai ir šokiai, kurių metu trepseno tik seneliai, jaunimo, nė su žvake ieškodami, nerastum. Skirstėmės su viltimi sekančiais metais Nepriklausomybės šventę atšvęsti sklandžiau.

L. Kaulinis

LIETUVIŲ POEZIJA ANGLIŠKAI KALBANTIEM

Pagristai galime didžiuotis vertingom enciklopedijom, Lietuvos operos pastatymais, kasmetiniais naujų knygų tiražais, moksliniais darbais, menininkų laimėjimais, gražia visuomenine veikla. Tačiau, esant mūsų piniginiams resursams gana ribotiems, o gal ir dėl veržlumo stokos, su minėtais kultūriniais laimėjimais labai kukliai išsename į amerikiečių mases.

Iki šiol išskirtinas dėmesys buvo skiriamas svetimtaučių supažindinimui su mūsų didinga istorija, daugiausia paremta garsiais karo žygiais, ir okupantų mum per 46 m. daromom skriaudom.

Buvo maloni staigmena išgirdus, kad mūsų LB apylinkės valdyba, vis naujų kelių bejieškanti savo veikloj, su lietuvių poezija yra pasišovusi supažindinti ir amerikiečius. Tai pirmas toks bandymas. Tam paskatą davė kasmet per visą kovo mėnesį įvairiose Philadelphia vietose American Poetry Center ruošiamas festivalis. Minėto centro rūmuose telpa 66 skirtingos organizacijos ir institucijos. Atrodo, kad jį ateityje įsiriškiuos ir mūsų bendruomenės apylinkė.

Lietuvių pasirodymas, padedant amerikiečių poezijos centrui, įvyks kovo 22, sekmadienį, 2 val. p. p. istorinio First Bank of United States patalpose, esančiose 3-je gatvėje (tarp Chestnut ir Walnut gatvių). Pagrindinis kalbėtojas bus svečias prof. dr. Rimvydas Šilbajoris, Ohio valstybinio universiteto Rytų europiečių literatūros profesorius, amerikiečių ir lietuvių tarpe gana plačiai žinomas savo kapitaliniu veikalu "Mind Against the Wall". Jo paskaitos tema — Naujos kryptys lietuvių poezijoje. Parinktus mūsų poetų eilėraščius skaitys Aldona Rastenytė-Page. Viskas vyks anglų kalboj. Rengėjai kviečia poezijos popietę gausiai dalyvauti, atsivedant ir amerikiečius draugus. Jei atsirastų kokių neišskaidytų, malonėkite skambinti Teresei Gečienei telef. (215) 677-1684.

Po oficialiosios dalies prie vyno ir sūrio vyks pabendraavimas su paskaitininku ir amerikiečiais svečiais.

Malonu pastebėti, kad minėto renginio išvakarėse, t. y. kovo 21, šeštadienį, 7 val. vak., Kultūros centre, 2715 E. Allegheny Ave., su prof. Šilbajoriu įvyks vakaronė, kurios metu jis kalbės apie jaunuosius lietuvių rašytojus. Visi kviečiami ir laukiami. Po paskaitos turėsime malonią progą pasidailinti įspūdiškais prie kavos ir vyno.

(bv)

1987 M KELIONĖS Į LIETUVĄ 13 - 20 DIENŲ KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE

13 dienų — Lietuva
Kelionė 527 — gegužės 27 - birželio 9 — \$1,549
Vilniuje 10 dienų

14 dienų — Lietuva ir Rusija
Kelionė 722 — liepos 22 - rugpj. 4 — \$1,699
Vilniuje 10 dienų, Maskvoje 2

15 dienų — Lietuva, Rusija, Liuksemburgas
Kelionė 1103 — lapkričio 3 - 17 — \$1,129
Vilniuje 10 dienų, Maskvoje 2, Liuksemburge 1

15 dienų — Lietuva ir Suomija
Kelionė 101 — spalio 1 - 15 — \$1,679
Kelionė 128 — Naujų Metų sutikimas
Gruodžio 28 - sausio 10 — \$1,499
Vilniuje 10 dienų, Helsinky 2

16 dienų — Lietuva ir Lenkija
Kelionė 505 — gegužės 5 - 20 — \$1,699
Kelionė 805 — rugpjūčio 5 - 20 — \$1,799
Kelionė 915 — rugsėjo 15 - 30 — \$1,699
Vilniuje 10 dienų, Varšuvoje 3

19 dienų — Lietuva, Rusija, Suomija, Švedija
Kelionė 805S — rugpjūčio 5 - 23 — \$2,179
Vilniuje 10 dienų, Maskvoje 2, Leningrade 2, Helsinky 1, laive Baltijos jūroje 1, Stockholme 1

20 dienų — Pabaltijo kraštai, Suomija, Rusija ir "Baltika" festivalis
Kelionė 706 — liepos 6 - 25 — jaunimo grupė — \$2,049
Vilniuje 10 dienų, Rygoje 2, Taline 2, Helsinky

1, Leningrade 2, Baltijos jūroje laivu nuo Helsinkio iki Talino

10 - 16 DIENŲ KELIONĖS SU 7 DIENOMIS LIETUVOJE

10 dienų — Lietuva ir Suomija
Kelionė 921H — rugsėjo 21 - 30 — \$1,549
Vilniuje 7 dienos, Helsinky 1

13 dienų — Lietuva ir Lenkija
Kelionė 513A — gegužės 12 - 25 — \$1,559
Vilniuje 7 dienos, Varšuvoje 3

13 dienų — Lietuva ir Rusija
Kelionė 818 — rugpjūčio 18 - 30 — \$1,559
Vilniuje 7 dienos, Maskvoje 2, Leningrade 2

13 dienų — Lietuva, Rusija, Vengrija
Kelionė 720 — liepos 20 - rugpj. 1 — \$1,749
Kelionė 810 — rugpjūčio 10 - 21 — \$1,749
Vilniuje 7 dienos, Maskvoje 2, Budapešte 2

15 dienų — Lietuva, Rusija, Vengrija, Čekoslovakija
Kelionė 511 — gegužės 11 - 25 — \$1,879
Kelionė 921 — rugsėjo 21 - spalio 5 — \$1,879
Vilniuje 7 dienos, Maskvoje 2, Budapešte 2, Prahoje 2

15 dienų — Lietuva, Rusija, Suomija
Kelionė 714 — liepos 14 - 28 — \$1,779
Vilniuje 7 dienos, Maskvoje 2, Leningrade 2, Helsinkyje 2

16 dienų — Lietuva ir Lenkija
Kelionė 513 — gegužės 13 - 28 — \$1,749
Vilniuje 7 dienos, Varšuvoje 3, Krokuvoje 2, Čestochovoje 1

10 - 13 DIENŲ KELIONĖS SU 5 DIENOMIS LIETUVOJE
10 dienų — Lietuva, Rusija, Italija
Kelionė 510 — gegužės 10 - 19 — \$1,549
Vilniuje 5 dienos, Maskvoje 2, Milane 1

11 dienų — Lietuva ir Lenkija
Kelionė 707 — liepos 7 - 17 — \$1,579
Kelionė 915W — rugsėjo 15 - 25 — \$1,479
Vilniuje 5 dienos, Varšuvoje 3

13 dienų — Lietuva, Rusija, Italija
Kelionė 920 — rugsėjo 20 - spalio 2 — \$1,829
Vilniuje 5 dienos, Maskvoje 2, Romoje 4 su dienos išvyka į Florenciją

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS
293 AUBURN ST.
NEWTON, MA 02166
(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

Artėjant didiesiems renginiams

Po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo šventės minėjimo, Daytona Beach, Floridoje, š. m. vasario mėn. 15 d. Klubo pirmininkas Jonas ir Juozė Daugėlos suruošė jaukų priėmimą tos dienos pagrindiniam kalbėtojų JAV LB Krašto valdybos vicepirmininkui inž. Vytautui Volertui. Priėmimo dalyvavo keliolika asmenų, jų tarpe Birutė Pūkelevičiūtė, Antanas ir Valė Skriduliai, dr. Vytautas ir Vanda Majauskai, inž. Kazimieras ir Jadvyga Barūnai, Pranas ir Vincenta Barai, dr. Serapina Sukarevičienė ir kiti.

Ta proga užklupau rašytoją inž. Vytautą Volertą su įvairiais klausimais, į kuriuos jis išsamiai atsakė.

Idomiasia buvo tai, ar lietuviai bus pajėgūs šiais ir kitais metais sutelkti labai daug lėšų įvykstantiems didiesiems renginiams.

Kaip žinia, šiais metais įvyksta du plataus masto renginiai. Tai Lietuvos krikšto 600 metų sukakties minėjimas ir Pasaulio lietuvių jaunimo šeštasis kongresas Australijoje. O sekančiais metais Kanadoje įvyks Pasaulio lietuvių kultūros kongresas, Pasaulio lietuvių bendruomenės seimas, ir aštuntoji Laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventė. Pastarieji renginiai vyks beveik tą patį mėnesį.

Tai milžiniški renginiai, reikalaujantys ne tik daug sumanumo, darbo rankų, bet ir milžiniškų sumų pinigų.

Šį klausimą svečias inž. Volertas apžvelgė gana platokai. Jo įsitikinimu lietuviai yra dar pajėgūs finansiniai pakelti gana sunkią našta ruošiant plataus masto renginius.

Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą šių metų pabaigoje ruošia Australijos lietuvių jaunimas su visuomenės pagalba. Tas kongresas galės kaštuoti virš dviejų šimtų tūkstančių dolerių. Lėšų telkimu rūpinasi patys Australijos lietuviai ir

jaunimas. JAV LB įsipareigojimas nėra didelis, gal teksią jį paremti dvidešimt penkiais tūkstančiais dolerių. Žinoma, šio krašto lietuvių jaunimo atstovai vyks į kongresą apsimokėdami kelionių išlaidas. Svečias mano, kad šį kartą Australijos lietuviai pajėgs sutelkti tiek lėšų.

Į klausimą, kodėl jaunimo kongresas "keliauja" iš vienos į vietą.

Tai, esą, prasminga, nes tokiu būdu yra į kongreso ruošą įjungiami visu kolonijų lietuviai ir jaunimas, o tuo pačiu visuomenė turi progos arčiau susigyventi su lietuviškojo jaunimo užmojais. Žinoma, sako Vytautas Volertas, tokie jaunimo kongresai labai išlaidūs, bet naudingi, tik dažnai daug nutarimų ir užsimojimų jaunimas neįgyvendina ir tas verčia suabejoti, ar įdėtos išlaidos pilnai patenkina tokių kongresų ruošimą. Ypač gal reikėtų atkreipti daugiau dėmesio į Jaunimo sąjungos veiklą, kuri būtų naudingesnė. Nežiūrint to, dedame viltis į mūsų jaunimą ir reikia iš jaunimo "pareikalauti" darbų ir rimto dėmesio lietuviškajai veiklai.

Ateinančių metų didysis LB rūpestis — didieji renginiai Kanadoje.

Bet praktika rodo, kad visuomenė pasidalina į grupes ir remia tuos renginius savo aukomis, kurie atrodo jiems priimtinesni ir reikšmingesni. Tą paliudija ir Lituanistikos katedros atvejis; bei šiais metais ruošiamas Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejus, kuriam, atrodo, lėšos bus laiku sutelktos.

Šokių šventė ruošiamą PLB ir Kraštų valdybų pastangomis, bet lėšas tvarko speciali korporacija, kurios kasoje yra keletas dešėkų tūkstančių dolerių pradžia. Tikimasi, kad ir į Kanadą tomis dienomis suvažiuos iš visur didelis skaičius lietuvių, renginius remis laisvojo pasaulio lie-

Detroito Švyturio jūrų šaulių kuopos valdyba. Sėdi iš kairės: R. Macionis, M. Abarius, O. Selenienė, B. Valiukėnas, S. Telyčėnienė. Stovi: B. Telyčėnas, A. Grigaitis, S. Grigaitienė, A. Grinius, S. Sirutienė, A. Šiurkus, E. Bražiūnienė, L. Macionienė, L. Selenis ir S. Slizys.

DETROIT

PRADEDAMAS LIETUVOS KRIKŠTO JUBILIEJAUS MINĖJIMAS

Pereitų metų pabaigoje, sudarytas Michigano ir Kanados Windsoro Lietuvių Krikšto Jubiliejui paminėti komitetas, vadovaujamas pirmininkės Liudos Rugienienės, savo posėdyje, įvykusiame š. m. kovo mėn. 1 d., Dievo Apvaizdos parapijos patalpose, išklaušęs išsamaus pirmininkės pranešimo, apie jau atliktus paruošiamuosius darbus, priėmė komiteto pasiūlytą Michigano Jubiliejaus minėjimo renginių kalendorių.

tuviai ir tokiu būdu bus įveikti finansiniai sunkumai.

Bešališkai svarstant, visi minėti renginiai tikrai bus iškaštingi ir jau dabar yra sudaromi specialūs komitetai atskiriems renginiams rengti, kurie rūpinsis ir lėšų telkimu.

Šokių šventė pats didžiausias renginys. Ir šioje šventėje, Lietuvių Tautinių šokių instituto pirmininkės Galinos Gobienės teigimu, numatoma dalyvaus apie 2000 šokėjų iš laisvojo pasaulio kraštų.

Šokių šventei jau pradėta ruošti. Sudarytas komitetas, paskirti šokių šventės meno vyr. vadovai, grupėms išsiuntinėtą šventės repertuarą. Svarbu, kad visos grupės tinkamai repertuarą paruoštų, nes iki šventės likę šešiolika mėnesių ir nepajusime, kai tas laikas prabėgs.

Inž. Vytautas Volertas nuo š. m. birželio 1 d. perims iš dabartinio JAV LB KV pirmininko Algimanto Gečio pirmininko pareigas ir rūpinsis minėtais renginiais.

Jurgis Janušaitis

Jubiliejaus minėjimas pradedamas š. m. kovo mėn. 15 d., 12:15 p. p. Dievo Apvaizdos Kultūros Centro salėje, seselės Onos Mikailaitės paskaita, tema: "Arkivyskupo Jurgio Matulaičio palikimas mums".

Gegužės mėn. 24 d. Lietuvos Krikšto Jubiliejaus iškilmingas minėjimas tęsiamas šv. Antano lietuvių parapijoje su pamaldomis, akademija ir menine programa. Tą pačią dieną numatyta dr. Marijos Gimbutienės paskaita, tema: "Religija Lietuvoje prieš krikščionybę" laikinai atšaukiama, tačiau nutarta jos neatsisakyti bet tartis su prelegente dėl kitos jai priimtinos datos.

Birželio mėn. 28 dienos sekmadienį vyks LB Lansing'o apylinkės iškilmingas minėjimas, dalyvaujant vietos vyskupui, Michigano sostinėje.

Kiti jubiliejiniai minėjimai nukeliami rudeniop, tai yra rugsėjo mėn. 27 d. 12:15 val. p. p. Kultūros Centro salėje, dr. Rasos Mažeikaitės paskaita, tema "Senovės Lietuvos Kuni-gaikščių pirmieji santykiai su krikščionyste", o spalio mėn. 17 d. 6:30 val. vakare, Kultūros Centro mokyklos patalpose, tautiniai religinio meno parodos atidarymas, o 8 val. vakare, didžiojoje salėje, Toronto "Volungės" choro koncertas.

Minėjimo kulminacinis įvykis, tai iškilmingos pamaldos Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčioje, kur šv. mišias atnašaus Detroito arkivyskupas Edmund Shoka, asistuojant vyskupui Pauliui Baltakiui bei kitiems lietuviams kunigams. Tuoju po mišių, apie 12:30 val. p. p. Kultūros Centro didžiojoje salėje susipažinimo pietūs, kurių metu bus progos susitikti su garbingais aukštais dvasiškiais bei kviestiniais garbės svečiais.

Rezervuotai, tačiau ryžtingai pasisakyta prašyti Detroito arkivyskupijos Popiežiui sutikti ruošos Komitetą, nors trumpo, Lietuvos krikšto jubiliejaus proga, lietuvių susitikimo su šv. Tėvu, besilankančiu, rugsėjo 18-19 d. d. Detroito. Vilčių nedaug, tačiau negalime praleisti, retai pasitaikiančios progos, o ypač mūsų tautos krikšto jubiliejaus proga.

Pagaliau, nutarta, skaitlingu tiražu, išleisti Jubiliejaus minėjimo renginių lankstinuką ir jį plačiai paskleisti Michigano valstijos ir Kanados Windsoro lietuvių tarpe.

A. Misiūnas

KODEL NERASHAU?

Gaunu daug paklausimų: vieni klausia kur nors sutikę, kiti skambina telefonu ir teiraujasi, kodėl toks ir toks renginys nebuvo paminėtas spaudoje?

Paprastas reikalas, renginys nebuvo paminėtas, nes rengėjai tuo nepasirūpino. Rengėjai turėtų žinoti ir tuo pasirūpinti, o ne laukti, kad kas nors pripuolamai apie jų renginį parašytų.

Aš rašau tik tiems, kuriems esu įsipareigojęs arba esu paprašytas ir kitų renginių aprašymais nesi-rūpinu.

Antanas Grinius

• Privati pensininkų kelionė į Lietuvą: Varšuvoje 2 — Vilniuje 5 — Liubline 1 — Krokuvoje 2 — Varšuvoje 1. Išskrendame gegužės 23 d. Skambinti Romui tel. (312) 778-2023 arba Hub Travel, 8304 So. Kedzie Ave., Chicago, Illinois 60652, tel. (312) 471-5140.

(7-10)

NEPAMIRSKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Daytona Beach, Floridoje, po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo šventės minėjimo susitikę kultūrininkai: dr. Vytautas Majauskas, rašytoja Birutė Pūkelevičiūtė, svečias JAV LB KV vicepirmininkas inž. Vytautas Volertas ir Lietuvių klubo pirmininkas Jonas Daugėla.

J. Daugėlos nuotr.

Vasario 16 Gimnazija

Vasario mėnesį ir mus pasiekė Vokietijos LB valdybos informacijos Nr. 7/8, išleistos dar prieš Kalėdų šventes. Tai stambus 16 puslapių perijodinis informacinis leidinys skiriamas Vokietijoje gyvenantiems lietuviams informuoti. Čia plačiai aprašyta visa Vokietijos darbuotojų veikla: suvažiavimai, minėjimai, pagerbimai, LB apylinkių ir kitų organizacijų veikla, Vasario 16 gimnazija.

Iš pranešimų aiškėja, kad ir Vokietijos lietuvių veikla pamažu silpnėja, bet dar laikosi ir renginiuose žmonių atsilanko. Suvažiavimo metu ne tik apsvartomi organizaciniai reikalai, bet ir pasigėrima kultūrinėmis programomis. Šį kartą sustosime prie Vasario 16 gimnazijos, apie kurią kalbėjo direktorius Andrius Šmitas, tos pačios gimnazijos abiturientas.

Gimnazijoje mokosi 82 mokiniai: 43 mergaitės ir 39 berniukai. 58 katalikai, 23 evangelikai ir 1 izraelitas. Mokiniai kraštais taip pasiskirsto: 47 iš Vokietijos, 16 iš JAV, po 4 — Australijos ir Kanados, po 3 — Argentinos ir Urugvajaus,

po 1 — Brazilijos, Dominikonų respublikos, Mali (Afrikos), Italijos ir Šveicarijos. Penki ruošiasi laikyti abiturientų egzaminus. Vokietijos valdžia apmoka 14 mokytojų ir 3 auklėtojų etatus, kuriuos dalinasi 27 mokytojai.

Gimnazijoje veikia choras, dainos ir poezijos būreliai, tautinių šokių grupė, orkestras, audėjų grupė, muzikos instrumentų pamokos. Nors dar tebetrukta sporto aikščių, bet veikia krepšinio, futbolo, stalo teniso komandos. Kai bus įrengtos sporto aikštės ir patalpos, sportuoti galybės žymiai padidės.

Direktorius A. Šmitas pasidžiaugė, kad baigiamas įrengti berniukų bendrabutis, kuris buvo numatyta pašventinti per Vasario 16-ios iškilmes. Bendrabutis, kainuojantis 3,500,000 DM buvo numatytas atiduoti naudojimui praėjusių metų rudenį, bet čia, kaip ir visam pasaulyje, statyba vėluoja visą pusmetį. Lietuviams reikia pridėti pusmilijonį DM arba apie pusę tos sumos doleriais. Džiaugėsi, kad betruksta tik 90,000 DM.

Antra išlaidinga ir daug rūpesčių reikalaujanti statyba, yra apdegusios pilies atnaujinimas. Išlaidos sieks apie 3,000,000 DM, kurių didžiąją dalį dengs draudimas ir valdžia, bet ir lietuviams reiks prisidėti. Baigiama įrengti sporto aikštė, kainuojanti 90,000 DM. Taip pat 1988 metais numatomas mergaičių bendrabučio sumo derinimas, kainuos 300,000 DM ir abiem bendrabučiam baldai — 400,000 DM, kuriuos žada apmokėti Bonna ir Wiesbadenai. Matome, kaip Vokietijos valdžia remia lietuvių švietimo įstaigas, kai tuo tarpu JAV valdžia ir cento nepriideda, o palieka patiems vieniems išlaikyti. Kanadoje yra geriau ir etnikų švietimo bei kultūrinė veikla šiek tiek remiama.

Gimnazijos išlaikymas metams kainuos 1,269,000 DM, o bendrabučių 612,000 DM, baldai 400,000 DM. Iš viso 2,281,000 DM. Atkreipkime dėmesį, kokiomis stambiomis sumomis gimnazija operuoja. Kai kas gali sakyti, kad tai DMarkės, o ne doleriai, bet ir Vokietijos uždariai taip pat yra DMarkės ir pragyvenimo lygis net aukštesnis už mūsų, atseit, brangesnis.

Chicagoje veikia Vasario 16-tos gimnazijai remti komitetas, vadovaujamas visuomenininko Karolio Milkojačio. Šis komitetas glaudžiai bendradarbiauja su PLB valdybos vicepirm. švietimui ir tautiniam auklėjimui Birute Jasaitiene. Komitetas telkia lėšas ir mokinius Vasario 16 gimnazijai. Dėl ekonominio chaoso Pietų Amerikos valstybėse ir dauguma lietuvių vos suveda galus, o ką bekalbėti apie vaikų siuntimą į Vasario 16 gimnaziją, išlaidingas keliones ir ten pragyvenimą. Čia komitetas ieško rėmėjų ir mecenatų, kurie ne tik prisidėtų prie gimnazijos išlaikymo, bet ir prie mokinių pasiuntimo. Lietuvių Fondas visiems Pietų Amerikos jaunuoliams skiria stipendijas, kurioms apmoka bendrabutyje pragyvenimo išlaidas, bet kelionių išlaidoms padengti reikalinga surasti kiti šaltiniai. Doktorų Sidrių šeima yra įsteigusi mirusios žmonos ir motinos Giedrės Sidrienės vardu fondą, iš kurio kiekvienais metais skiria stambias sumas Pietų Amerikos jaunuolių kelionėms apmokėti. Dr. Marija Arštikaitytė-Uleckienė yra atsiuntusi stambią sumą, kuria remiami neturtingi jaunuoliai, vykstantieji į Vasario 16-tos gimnaziją. Lietuviai gydytojai (JAV ir Kanados) išvykos metu, taip pat sumetė apvalią sumelę tam pačiam tikslui. Rašytoja Sonė Tomarienė, A. Barono vardo novelės konkurso laimėtoja, gautą premiją 500

ROCHESTER

VASARIO 16-TOS MINĖJIMAS

Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukaktis buvo paminėta vasario 17-tą d. Rochesterio miesto rotušėje, kur meras Thomas P. Ryan priėmė lietuvių delegaciją. Lauke buvo iškabinta Lietuvos vėliava, o ALT vicepirm. Tėvas Justinas Vaškys sukalbėjo maldą.

Vasario mėn. 22 d. 9 val. ryto programą per radiją lietuvių ir anglų kalbomis gražiai perdavė Nijolė Draugelienė.

11 val. buvo atnašautos šv. Mišios už žuvusius Lietuvos laisvės kovotojus ir Sibiro tremtinius.

3 val. p. p. įvyko iškilmingas minėjimas šv. Jurgio lietuvių parapijos salėje. Karo veteranams V. Vaitoniui ir Alb. Baronui įnašus vėliavas, buvo sugiedoti himnai, kuriems akompanavo K. Saladžius. Maldą sukalbėjo Tėvas J. Vaškys.

Prof. dr. A. Klimas

Alto vicepirm. prof. dr. Ant. Klimas, pasveikinęs svečius ir gausiai susirinkusius Rochesterio ir apylinkės lietuvių, pakvietė į sceną kaimyninio miesto Geneseo universiteto rektorių Eduardą Jakūbauską, kurį šiltai pasveikino plojimais Rochesterio lietuviai. Prof. Jakūbauskas dirba tarp amerikiečių, bet savo tėvų kalbos neužmiršo. Jis gimęs ir augęs Amerikoje.

dol. paaugojo komiteto darbams remti. Tai vis šviesūs ir džiugūs atvejai, bet ne daug jų turime.

Praėjusiais metais komitetas galėjo žymiau prisidėti prie mokinių telkimo ir suteikti ryškesnę paramą dėka nuoširdžių aukotojų. Metai baigiasi ir jau laikas pradėti naujų mokinių ir lėšų telkimą. Gyvosios lietuvių išlaikymas yra visų lietuviškų institucijų pirmąjį pareigą. Kai neturėsime lietuviškai kalbančių ir lietuvių kultūra besidominčių, tai centrai bus tušti ir nereikalingi.

Asmenys, norintieji padėti neturtingiems lietuviams jaunuoliams, važiuojantiems į Vasario 16 gimnaziją, prašoma aukas siųsti šiuo adresu: PLB vasario 16 gimnazijos komitetas, 5620 So. Claremont Avenue, Chicago, Ill. 60636.

A. Juodvalkis

V. Jokūbaitis, Vliko vicepirmininkas.

Pagrindinis kalbėtojas VLIKo vicepirmininkas Vytautas Jokūbaitis prisiminė mūsų tautos didžiuosius vyrus, kurių skleidžiamos laisvės idėjos davė pradžią Lietuvos laisvinimo sąjūdžiui.

Jis kvietė visus remti mūsų veiksmų pastangas, kurias vykdo Vlikas, Altas ir Lietuvių Bendruomenė, bombarduoti laiškais amerikiečių spaudą, keliant Sovietų skriaudas Lietuvai, prašyti Kongresą reikalauti Pabaltijui laisvės. Publika išklusė su dideliu dėmesiu V. Jokūbaičio kalbą ir padėkojo jam gausiais plojimais.

Rezoliuciją, kurią gražiai perskaitė Alto sekretorė Laura Pierce, buvo vienbalsiai priimta. Pertraukos metu buvo renkamos aukos. Surinkta 3,245 dol. Papildomai dar buvo gauta 40 dol. Didžiausią auką, kaip kasmet, paaugojo ponis Alina Žurienė — 1,000 dol. Vlikui. Jai buvo pareikšta padėka plojimais ir atsistojimu. Aukos yra renkamos toliau, nes daugelis negalėjo dalyvauti minėjime.

Sol. Vita Talandienė
V. Staškevičiaus nuotr.

Meninę programą pasigėrėtinai atliko solistė Vita Talandienė, padainavusi lietuvių kompozitorių dainas ir operų arijas. Solistė Vita Talandienė nuolat dainuoja Ithaca, N. Y. miesto operoje. Jai akompanavo muz. T. Leva. Jai ir pianistui išreikšta padėka plojimais ir atsistojimu.

Minėjimą puikiai pravedė Alto skyriaus vicepirmininkas prof. dr. Ant. Klimas.

J. J-kus

Maloniai kviečiame Jus dalyvauti Lietuvos 600 m. Krikščionybės Jubilėjuje Romoje 1987 m. birželio 24 d. iki liepos 2 d.

PROGRAMA:

Popiežiaus Jono Paulio II audiencija su lietuviais. • Šv. Tėvo sekmadieninės mišios ir arkiv. Jurgio Matulaičio beatifikacija. • Mišios Šv. Jono Laterno bazilikoje. • Mišios 12 apaštalų bazilikoje. • Lietuvių chorų pasirodymas. • Lietuvių akademija. • Bufetas Sant'Angelo pilyje.

KAINA: (iš Čikagos 1 asmeniui)

Hilton	\$1530.00
Sheraton/Boston	\$1375.00
Polo	\$1310.00
Michelangelo/Grand	\$1255.00
Nordland	\$1090.00

Skrendant iš Los Angeles — pridėti \$150.00 prie kainos. Skrendant iš Bostono, New Yorko ir Toronto — nuimti \$50.00 nuo kainos.

Šios kainos neįskaito \$13.00 aerouosto mokestį. Kainos gali keistis pagal dolerio vertę.

Į šią kainą įeina:

Lėktuvo bilietas • 7 naktys viešbutyje (nakvojant dviese kambarėje) • (Continental) pusryčiai kasdieną • „Hospitality Desk“ • Lagaminų nešiojimas • Visas susisiekimo išlaidas pagal planą • Bilietas dėl bufeto Sant'angelo pilyje.

Dėl informacijos skambinkite **Reginal Krutulytel (312) 436-5566 arba „toll-free“ 1-800-331-3903**, arba tiesiai agentui, kuris yra Jums arčiausias:

Romas Kezys
c/o Vytis International
2129 Knapp St.
Brooklyn, NY 11229
(718) 769-3300

Alex Lauraitis
c/o American Travel Service
9727 S. Western Ave.
Chicago, IL 60643
(312) 238-9787

Danguole Majauskas
c/o Comtraage, Inc.
9265 Overdale Lane
Brighton, MI 48116
(313) 229-6024

Romas Kezys siūlo vienos savaitės ekskursiją per Vokietiją ir Šveicariją.

Alex Lauraitis siūlo dviejų savaitžių ekskursijas į Vokietiją ir Šveicariją, į Austriją, Budapeštą ir Jugoslaviją, ir vienos savaitės ekskursiją Italijoje.

Audrone — Jūrate
c/o Audra Travel Corp.
1573 Bloor St. West
Toronto, Ont. M6P 1A4
CANADA
(416) 532-8772

Mrs. Zalatoris
c/o Travel Advisors, Inc.
1515 N. Harlem Ave.
Suite 110
Oak Park, IL 60302
(312) 524-2244

Šimtametis Izidorius Straukas tarp dviejų "jaunuolių" — Margučio talkininko Leono Narbutaičio ir Dirvos bendradarbio Antano Juodvalkio.
P. Petručio nuotr.

SUSITIKIMAS SU ŠIMTAMEČIU IZIDORIU STRAUKU

Žemaitis Izidorius Straukas per šių metų Lietuvos nepriklausomybės atstatymo šventę — Vasario 16-ją dieną atšventė 100 metų amžiaus sukaktį. Šios neeilinės sukakties proga, Margučio vedėjas Petras Petrutis padarė pasikalbėjimą ir perdavė per radiją, sudarydamas sąlygas susitikti su laikraštininkais. Izidorių Strauką pasveikino ir JAV prezidentas Ronaldas Reaganas. Iz. Straukas visą laiką gyveno Marquette Parko apylinkėje, o šiuo metu — pas dukterį Birutę, Lemonte.

Sukaktuvininkas Izidorius Straukas gimė 1887 m. vasario 16 d. Girdvainių km., Laukuvos parap., Varnių valš., Telšių apskr. (dabar Tauragės apskr.), stmbaus 2 valakų ūkininko šeimoje. Augo 9 vaikai — 5 broliai ir 4 seserys. Mokyti pradėjo jau suaugęs, baigė Varnių pradinę ir privačiai ruošėsi laikyti egzaminus iš 4 klasių kurso, bet buvo pašauktas į kariuomenę, kurioje ištarnavo keturius su puse metų ir grįžo po turkų karo. Pergveno du komunistų antplūdžius, bet išsisuko nuo suėmimo. Trečią kartą užplūstant raudoniesiems, su šeima pasitraukė į Vokietiją o iš ten į Ameriką — Šicagą.

Išaugo vaikai ir sukūrė savo šeimas. Visą laiką gyveno Marquette Parko apylinkėje, o pastaruoju metu Lemonte, vyriausios dukros Birutės Navickienės šeimoje. Nors 100 metų naštos ir įvairių pergyvenimų slegiamas, jaučiasi stipriai, yra sąmoningas ir judrus. Kasdien porą valandų mankštinasi: bėga, vaikšto, mina dviratį, prisilaiko dr. Adamavičiaus maitinimosi nurodymų. Vasaros metu krapstosi daržovių sklype lyje, sugriebia lapus, juda, nes tai būtina vyr. amžiaus žmonėms palaikyti normalią sveikatą ir išvengti įvairių negalių.

Izidorius Straukas parašė ir 1983 m. išleido šimtmečio pergyvenimų ir atsiminimų knygą "Nuo Laukuvos iki Čikagos". Iz. Strau-

ko atsiminimai nėra tik jo vieno šeimos pergyvenimai, bet nuviestas ir tautos prisikėlimas, nepriklausomas gyvenimas ir okupacijos. Knyga verta perskaityti ir pajusti eilinio žemaičio nuotaikas ir pažūrą į gyvenimą.

Izidoriui Straukui linkime dar daug gražių ir sveikų gyvenimo metų.

A. Juodvalkis

Šimtametis Izidorius Straukas.
P. Petručio nuotr.

Kalifornijos respublikonų partijos suvažiavime

Vasario 20, 21 ir 22 d. Sacramento mieste įvyko Kalifornijos respublikonų partijos šių metų pirmasis suvažiavimas, kurio pagrindinis tikslas buvo išrinkti valdomus organus sekančiai kadencijai.

Penktadienio vakare įvyko vakariinė tikslu sukelti lėšas Respublikonų partijos reikalams. Jos pagrindiniu kalbėtoju buvo Patrick J. Buchanan, buvęs Prezidento asistentas ir ryšių skyriaus direktorius.

Šeštadienį priešpiečių metu pagrindinę kalbą pasakė Maureen Reagan, Respublikonų partijos centro komiteto vicepirmininkė. 25 metų laikotarpyje partijoj ejo įvairias pareigas. Paskutiniu metu stipriai organizuoja moterų politinę akciją, padeda respublikonų moterims norintioms gauti valstybines ar federalines darbo pozicijas.

Vakare, banketo metu, "rinkiminė" kalbą pasakė senatorius Pete Wilson.

Sekmadienį uždaromoje sesijoje kalbėjo Bruce Herschensohn, ABC televizijos ir radijo stočių politinis komentatorius. Savo kalboje į klausimą: Ar yra galimybė, kad Amerika gali pasiūlyti sovietų įtakai ir būti jų valdoma, kaip parodyta filme "Amerika"? Atsakė taip, nes liberalai kongrese sutinka su sovietų reikalavimais bei norais.

Nauju Kalifornijos respublikonų partijos pirmininku išrinktas Bob Naylor, baigęs teisės mokslus, aktyvus partijos veikėjas, jaunesniųjų labai proteguojamas. Vicepirmininku išrinktas Frank Visco.

Kalifornijos Respublikonų partijos naujasis pirm. Bob Naylor su Liucija Mažeikiene.

Siame suvažiavime lietuviams rūpėjo kas bus išrinktas vadovauti Kalifornijos respublikonų partijai. Iš ankstyvesnės veiklos pasimokėme, kad asmeninė pažintis ir geri ryšiai su vadovaujamaisiais asmenimis yra labai naudingi ir praktiški. Tad ir šį kartą išrinkus Bob Naylor Kalifornijos respublikonų partijos pirmininku, mūsų pirmininkei Liucijai Mažeikienei teko su naujuoju pirmininku pasikalbėti, priminti lietuvių respublikonų veiklą ir užmegsti geresnę asmeninę pažintį.

★

Kovo 2 d. Sacramento mieste Kalifornijos lietuvių respublikonų sąjungos pirmininkė Liucija Mažeikienė, advokatė Nida Brinkienė, sąjungos teisinė patarėja ir sekretorė ir vicepirmininkas Vytautas Šliūpas dalyvavo posėdyje su gubernatoriaus specialia komisija dėl lietuvių respublikonų norinčių gauti valstybinius ar politinius darbus. Šis posėdis jau antras. Pirmame posėdyje buvo iškelti mūsų lietuvių pageidavimai ir principiniai susitarimai reguliariai susitikti su šia komisija (bent tris kartus metuose) svarstyti Kalifornijos lietuvių reikalus.

Antanas Mažeika

BOSTON

MIRĖ ANTANAS MATIOŠKA

Vasario 27 d. Bostono ligoninėje po ilgos ir sunkios ligos mirė Antanas Matioška, sulaukęs 73-jų metų. Jis paliko žmonę Juzę, du sūnus ir dukterį, o taip pat daugybę draugų, su kuriais jam teko nuo jaunystės Lenkijos okupuotoje Lietuvos sostinėje Vilniuje, o nuo 1937 m. Bostone rūpintis įvairiais lietuviškais reikalais. Jis uoliai dirbo visose pagrindinėse Bostono lietuvių organizacijose, kaip Amerikos Lietuvių Tarybos, Lietuvių Bendruomenės,

Balfo, So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos, Tautinės Sąjungos ir kt., pasižymėdamas darbštumu, sąžiningumu ir sumanumu.

Velionis palaidotas kovo 2 d. Naujosios Kalvarijos kapinėse po šv. Mišių, kurios atlaikytos už jo sielą šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje.

ATVYKSTA STASYS BARAS

Į kredito unijos "Taupos" metinį susirinkimą kovo 21 d. iš Čikagos atvyksta Stasys Baras, Lietuvių Fondo pelno skirstymo komisijos pirmininkas. Jis kalbės apie finansines institucijas ir Lietuvių Fondą. Tai aktualios temos, kurios susilauks rimto dėmesio.

RADIJO TARNYBA LIETUVAI

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukakties minėjimuose Bostone ir Brocktone apie radijo tarnybą Lietuvai plačiai kalbėjo Alfonsas Petrutis, buvęs Amerikos Balso lietuvių skyriaus ilgametis tarnautojas ir vedėjas. Jis konkrečiais faktais nušvietė Amerikos Balso atliekamą uždavinį šioje srityje, informuojant Lietuvą apie tai, kas vyksta laisvajame pasaulyje, ką veikia lietuviai už Lietuvos ribų, kokios nuotaikos vyrauja šio krašto visuomenės ir administracijos sluoksniuose. Pernai Vasario 16-sios pagrindiniu buvo perduotas visomis kalbomis vedamasis "Nepriklausomybės dvasia", kuriame nušviesta Lietuvos istorija, dabartinė okupacija ir kovos dėl laisvės. Tai reikšmingas pasitarnavimas Lietuvai.

LAISVĖS VARPO SUKAKTIS

Kovo 7 d. sukako 33-ji metai, kai veikia Laisvės Varpas. Tai visuomeninio ir kultūrinio darbo sukaktis, atremta ne tik į metų skaičių, bet taip pat atliktą darbą per tuos metus.

"Amber Holidays"

1987 M. ESKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

Gegužės 4 — \$1429.00	Liepos 20 — \$1399.00
Gegužės 12 — \$1915.00	Rugsėjo 16 — \$1429.00
Birželio 3 — \$1558.00	Spalio 6 — \$1725.00
Liepos 7 — \$1956.00	Gruodžio 26 — \$1514.00

Kelionių ilgis nuo 10 iki 18 dienų — nauji, įdomesni maršrutai.

Registracijos, informacijos reikalu skambinkite:
1-800-722-1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados skambinkite
1-617-268-8764

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Istaigai vadovauja: Albina Rudziūnas.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES.

Prel. Audrio Bačbio kalba Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje

Šv. Sosto delegacijos vadovas, Bažnyčios viešųjų reikalų tarybos sekretoriaus pavaduotojas yra prel. Audrys Bačkis. Konferencija Austrijos sostinėje prasidėjo lapkričio 4 d. ir tęsiasi iki lapkričio 19 dienos. Po švenčių pertraukos jos darbai tęsiasi nuo sausio 27 dienos. Jau nuo konferencijos pradžios beveik visų trisdešimt penkių valstybių delegacijos plačiai išreiškė savo įsitikinimus religinės laisvės klausimu. Vatikano delegacijos vardu Bažnyčios viešųjų reikalų tarybos sekretorius arkivyskupas Silvestrinis savo kalboje lapkričio 4 d. pabrėžė visų Helsinkio konferencijos baigiamąjį aktą 1975 metais pasirašiusių valstybių įsipareigojimą gerbti tiki-

nių ir religinių bendruomenių laisvę.

Šv. Sosto delegacijos pirmininkas prel. Audrys Bačkis, įvertindamas susikūrusią atviro dialogo atmosferą ir remdamasis Helsinkio konferencijos susitarimais bei Madrido konferencijos baigiamuoju dokumentu, pateikė pasiūlymą, susidedantį iš dešimties punktų. Šiuose punktuose yra iškeltos tos pagrindinės laisvės, be kurių garantavimo negali būti kalbos apie tikrą ir konkretų religinės laisvės įgyvendinimą. Tai jau buvo pažymėta baigiamajame Madrido konferencijos dokumente, kuriame yra sakoma, kad „Konferencijoje daly-

vaujančios valstybės... įsipareigoja imtis reikiamų veiksmų, kad asmeniui būtų garantuojama laisvė išpažinti ir praktikuoti atskirai ar drauge su kitais vienkia ar kitokia religija arba tikėjimą pagal savo sąžinės poreikius”.

Dešimt punktų, kuriuos savo kalboje išdėstė Šv. Sosto delegacijos pirmininkas prelatas Audrys Bačkis. Juose yra nurodytos tos pagrindinės laisvės, kurios sudaro sąlygas pasinaudoti teise į minties, sąžinės, religijos ir įsitikinimų laisvę.

1. Laisvė tėvam perteikti savo vaikam asmeniškai ar su bendruomenės pagalba savus religinius įsitikinimus.

2. Laisvė šeimom pasirinkti auklėjimo aplinką, kurioje būtų pagerbiami religiniai jų vaikų įsitikinimai.

3. Laisvė kiekvienam asmeniui asmeniškai, bendrai ar bendruomenės rėmuose gauti religinį mokymą.

4. Laisvė kiekvienai tikinčiųjų bendruomenei organizuoti pagal savo hierarchinę ir institucinę struktūrą.

5. Laisvė kiekvienai tikinčiųjų bendruomenei pasirinkti ir savo institucijose auklėti būsimus kulto pareigūnus, juos paskirti ir perkelti pagal realius tikinčiųjų poreikius.

6. Laisvė kiekvienai tikinčiųjų bendruomenei atidaryti, statyti kulto pastatus bei vietas ir jais naudotis pagal realius savo ir savo narių poreikius.

7. Laisvė kiekvienai tikinčiųjų bendruomenei pasikeisti informacijomis, leisti, įsigyti, gauti religines knygas bei kitus leidinius ir kitą religinę medžiagą, liečiančią religijos ir įsitikinimų išpažinimą bei praktikavimą.

8. Laisvė kiekvienai tikinčiųjų bendruomenei turėti savas komunikacijos priemones ir, reikalui esant, pasinaudoti religiniam tikslam viešomis priemonėmis.

9. Laisvė asmenim ir tikinčiųjų bendruomenėm bendrauti su tikinčiaisiais savame krašte ir užsienyje, įskaitant bendrus susirinkimus bei maldingas keliones.

10. Laisvė kiekvienam tikinčiajam naudotis pilna lygybe santykiuose su kitais piliečiais visose civilinio, ekonominio, socialinio ir kultūrinio gyvenimo srityse, nebijant diskriminacijos.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

Mylimai motinai

A. A.

ADELEI BRAZAITIENEI,

iškeliauvus į amžinuosius namus, jos dukteris židinietę DANUTĘ DUNDURIENĘ, GRAŽINĄ PLEČKAITIENĘ, sūnų KOSTĄ BRAZAITĮ su šeimomis užjaučiame ir kartu liūdime.

Vyr. Skaucijų židinsys

A. + A.

ANTANUI MATIOŠKAI

mirus, jo žmoną JUZEFA, sūnus ALGĮ ir EDA bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Kazimiera, Stasys,
Šarūnas ir Giedrius
Lazdiniai

A. A.

REMIGIJUI GALIŪNUI

mirus, jo motiną IRENĄ GALIŪNIENĘ, sesutę ŽIVILĘ SANBORN su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Marija, Jonas, Daiva ir Vita
Šimoniai

MATAS REALTORS

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

JONAS DUNDURAS, adv. RAMON FOLTZ,
ROMA MAJOROVAS, ALGIS MATAS, PETRAS
MATAS, PATRICIA SAJOVEC, DALIA
ŠIRVAITIS, adv. HOWARD TURNER.

Taupa

— Lithuanian Credit Union
— Lietuvių kredito kooperatyvas

ISIKŪRĖS NUOSAVUOSE NAMUOSE —

767 East 185th St.
Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 481-6677

TAUPYKITE IR SKOLINKITĖS
vieninteliame lietuvių kredito
kooperatyve Ohio valstijoje.

MOKAME AUKŠTESNES
PALŪKANAS UŽ:

TAUPYMO SĄSKAITAS

CERTIFIKATUS

IRA SĄSKAITĄ

PENSIJŲ ČEKIŲ

SĄSKAITĄ

(DIRECT DEPOSIT)

SKOLINAME GERES-
NĖMIS IŠSIMOKĖJIMO
SĄLYGOMIS:

ASMENINIAMS REI-
KALAMS. AUTOMOBILIŲ
PIRKIMUI. NAMŲ
PAGERINIMUI (HOME
EQUITY). NAMŲ
PIRKIMUI (MORGIČIAI).

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

Parduodame pinigines perlaidas (money orders), traveler's
cheques, priimame telefono, elektros, šildymo ir vandens
sąskaitas.

KIEKVIENA SĄSKAITA FEDERALINĖS
VALDŽIOS APDRAUSTA IKI \$100,000.

DARBO VALANDOS:

Antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais ir
šeštadieniais nuo 10:00 val. r. iki 2:30 val. p. p.
Penktadieniais nuo 10:00 val. r. — 6:00 val. vak.

SEKMADIENIAIS

11:00 val. r. — 12:00 val. dienos

Dievo Motinos parapijos patalpose
18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119

**THIS LOTTERY
GAME COULD
MAKE YOU A
TV STAR!**

Cash Explosion is the winningest Instant Lottery game ever! An exciting game that lets you win up to \$500 instantly, paid right on the spot at your Sales Agent, OR win up to \$50,000 cash on the new weekly Cash Explosion TV Game Show, seen Saturday nights at 7:30 p.m. It's TV's richest game show...and you could be The Star!

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

RELIGINĖS ŠALPOS VAJUS

Jau virš dvidešimties metų Clevelando lietuviams puikiai pažįstamas Lietuvių Religinės šalpos komitetas renka aukas Lietuvos kėnčiančiai Bažnyčiai paremti. Tai įvairiais keliais teikiama konkreti pagalba persekiojamiems mūsų tautiečiams, kunigams ir tiems, kurie aukojasi kovoje už tikėjimo ir asmens laisvės. Šalia to, mūsų finansinė parama įgalina telkti medžiagą, kurios propagavimas laisvajame pasaulyje supažindina kitas tautas su mūsų problemomis ir atlieka milžinišką propagandinį darbą, laisvės kovos idealus ir sunkumus nušviečiant ir paremiant konkrečiais ir autentiškais faktais. Tuo būdu yra leidžiami LKB Kronikos sąsiuviniai anglų kalba ir platinami dvasiškosios, spaudos ir politinių sluoksnių tarpe.

Clevelando religinei šalpai remti komitetas, įsisteigęs prieš daugiau kaip dvidešimt metų, savo sudėtimi per tą laiką yra mažai tepasikeitęs. Pirmasis to komiteto pirmininkas Antanas Garka, prieš keletą metų persikėlęs į Floridą, savo pareigas perdavė komiteto ilgamečiui nariui Zenonui Obeleniui. Nuo pat komiteto įsteigimo pradžios jo sekretorė Ona Žilinskienė ir toliau eina savo pareigas, priimdama pašto prisiųstas aukas. Be jų į komitetą įeina išdininkas Leonas Keženis, Henrikas Stasas, Antanas Styra ir Irena Sušinskienė. To komiteto vienintelis tikslas yra surinkti lėšas ir jas perduoti Religinės šalpos Centrai Brooklyn. Tai bene vienintelis lietuvių visuomenės sambūris, kuris nešaukia susirinkimų, nerengia minėjimų ar koncertų, tuo būdu sumažinant vajaus išlaidas iki minimumo.

Clevelando Lietuvių namų narių susirinkimo vasario 22 d. prezidiumas. Kalba pirm. inž. R. Bublys. Prie stalo sėdi: Ramonis, Klimas, Dučmanas, Plečkaitis ir Sniečkus.

VL. Bacevičiaus nuotr.

Kovo 15 dieną, sekmadienį, abiejose Clevelando parapijose šv. Mišių metu bus pravedama Lietuvių Religinės šalpai remti speciali rinkliava, kuriai taip pat yra pagamintas atskiras vokelis. Asmenys, tą dieną neturėję progos įteikti savo auką, yra prašomi čekių ar pašto perlaidas siųsti tiesiog Onai Žilinskienei, 1840 Caronia Dr., Lyndhurst, Ohio 44124.

Tiesa, kad esame nuolat prašomi aukoti vienam ar kitam reikalui, tačiau, būdami laisvi savo apsisprendimuose, turėtume nu-

sistatyti tiek būtinų pirmenybių eilę, tiek pasirinkti aukoti ten, kur tikimasi atnešią daugiausia naudos.

Religinės šalpos darbas dirba tyliai ir ištvermingai, dabartinių politinių sąlygų verčiamas daug ką laikyti paslapy. Bet ateis diena, kada to darbo vaisiais galėsime didžiuotis ir džiaugtis. Gavėnios susikaupimo metu prisiminkime tuos, kurie yra labiausiai reikalingi ne tik mūsų šūkių ir pažadų, bet konkrečios pagalbos, kurią galima suteikti tik apčiuopiamos materialinės vertybės simboliu — pinigais.

Aurelija Balašaitienė

• Marcelinas ir Aurelija Žitkai išvyko atostogų į Floridą, kur žada išbūti apie mėnesį laiko.

VINCO GELGOTO PLAUKŲ KIRPYKLA

• Vaikams, dirbantiems ir pensininkams plaukų nukirpimas \$4.00.

• Vyrams plaukų stilizavimas nuo \$10.00-\$15.00.

Kviečiami atsilankyti kai reikės kitą kartą plaukus nusikirpti. Darbo valandos kasdien nuo 8 v. r. iki 6 v. vakaro. 687 East 185 St., telef. 481-2433. (8-17)

• PERKANT IR PARODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• KOVO 29 D. Skautų tradicinė Kaziuko mugė.

• BALANDŽIO 11-12 D. Korp! Giedros meno paroda. M. Gaizutienės keramika.

• BALANDŽIO 25 D. Renginy Dainavos Globos Komiteto Clevelande.

• BALANDŽIO 26 D. Pirmoji komunija lietuviškai.

• GEGUŽĖS 9-10 D. Ateitininkų šeimos šventė.

• GEGUŽĖS 9 D. Motinos dienos minėjimas. Rengia Šv. Kazimiero liuanistinė mokykla.

• GEGUŽĖS 17 D. Lietuvių namų salėje Bronio Railos knygos "Tave mylėti tegalima iš tolo" sutiktuovės. Apie knygą kalbės prof. Tomas Venclova.

• GEGUŽĖS 24 D. — Atnaujintos Dievo Motinos Nuolatinės . Pagalbos šventovės šventinimas, dalyvaujant vysk. A. M. Pilla, vysk. P. Baltakiui, OFM ir vysk. V. Brizgiui.

• GEGUŽĖS 30 D. Šv. Kazimiero liuanistinės mokyklos linksmavakaris.

• GEGUŽĖS 31 D. Šv. Kazimiero liuanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimas.

• BIRŽELIO 14 D. Birželio trėminių minėjimas. Rengia ALT, Estų Taryba ir Latvių Sąjunga.

• RUGPIŪČIO 2 D. Ramovėnų gegužinė prie ežero.

• RUGPIŪČIO 16 — Lietuvių klubo metinė gegužinė.

• RUGSĖJO 20 D. BALFO gegužinė Beechwood Park prie ežero.

Clevelando skautų tradicinio blynų baliaus rengėjai ir programos atlikėjai. Iš kairės: Pilėnų tunto tėvų komiteto pirm. dr. G. Matienė, pranešėja V. Klimienė, pianistė D. Liaubienė ir dainos vieneto vadovas A. Bielskus. V. Bacevičiaus nuotr.

Superior Savings ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Smulkesnių informacijų dėl taupomųjų indėlių ir paskolų sąlygų teiraukitės

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Kasdien nuo 9:00 iki 4:00,
penktadieniais 9:00 iki 6:00;
šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

DIRVA

50 METŲ DIEVO IR ŽMONIŲ TARNYBOJE

Prelatas Jonas A. Kučingis, buvęs ilgametis Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos klebonas, dabar jos klebonas-emeritas, gegužės 31 d. minės savo kunigystės 50 metų jubiliejų. Tą dieną, dalyvaujant vyskupui Vincentui Brizgiui, jubilijatas laikys koncelebracines iškilmingas lietuviškas Mišias, kartu su buvusiais mokiniiais ir asistentais kunigais. Pamokslą pasakys "Darbininko" vyriausias re-

daktorius Tėvas Kornelijus Bučmys, O.F.M., buvęs parapijos asistentas. Pamaldų metu giedos parapijos choras, vedamas komp. Br. Budriūno ir solistė Karen Vidžiūnas. Rašytoja Rūta Vidžiūnienė rašo jubilijato plačią biografiją. Po pamaldų parapijos viršutinėje salėje — dalyvių priėmimas ir šeiminis pasivažiavimas.

• D. Šukelis, New Buffalo, Mich., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

A. A.

DR. PETRUI VILEIŠIUI

mūsų brangiam tėveliui ir broliui taip staigiai į amžinybę iškeliavus, mes dėkojame visiems, kurie parodė tiek meilės ir pagarbos velioniui, o mums padėjo pakelti dydį skausmą.

Sunku išvardinti visus, kurie, atsisveikindami su velioniu, tarė atsisveikinimo žodžius, užprašė mišias, papuošė jo karstą gėlėmis, pareiškė mums užuojautą laiškais, kurie dar vis ateina iš viso pasaulio kraštų, neišskiriant ir iš mūsų brangios Tėvynės Lietuvos.

Nuoširdi padėka dvasiškams, Lietuvos diplomatinei tarnybai, veiksnams, organizacijoms ir daugybei jo ir mūsų draugų, pareiškusiems užuojautos ir atsisveikinusiems su velioniu a. a. Petru, palydint jį amžiną poilsio vietą greta jo motinos ir brolio.

Liūdi ir dėkingi

DUKTĖ BIRUTĖ,
SŪNUS PETRAS,
SESERYS ALENA, RITA
IR ARTIMIEJI.

A. A.

VYTUI BALZARUI

mirus, jo žmonai NIJOLEI, sūnui DARIUI, dukroms DAIVAI ir INGAI, uošvienei MARIJAI ŠIMONIENEI ir visiems artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Dėdė Jonas ir Marija Šimoniai
Daiva Šimonytė-Miller
Vita Šimonytė-Loyal
ir jų šeimos

Gerbiamai ir mylimai

A. A.

STEFANIJAI SKUČIENEI

mirus, giliai užjaučiame ir kartu liūdime su dukromis BIRUTE SIDZIKAUSKIENE ir JŪRATE ŠUKIENE, jų šeimomis bei gimimėmis.

Janina Ūsienė
Vytautas ir Aina Ūsai
Ričardas ir Gražina Pauliukoniai

Mirga Bankaitytė

Programą atliks, pirmą kartą Los Angeles, kanklininkė-virtuozė **Mirga Bankaitytė**

ir aktorius

Petras Maželis.

Po programos vaišės.

Iėjimas \$7.50.

Rengia AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS
SAJUNGOS LOS ANGELES
SKYRIUS

Petras Maželis

• TEODORAS BLINS - TRUBAS nuo balandžio 16 dieną pasitraukė iš Amerikos Lietuvių Tarybos Valdybos ir pirmininko pareigų. Kol bus išrinktas naujas pirmininkas, laikinai pareigas eina vicepirm. dr. Jonas Valaitis.

• Romualdas Veitas, Milton, Ma., apmokėdamas savo dukters Daivos prenumeratą, pridėjo Dirvai paramą 23 dol. Ačiū.

• Dr. Vladas ir Lilė Bložės, Strongsville, Ohio, atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 33 dol. Ačiū.

• Dr. Elena ir dr. Viktoras Čeičiai, Parma, Ohio, atnaujindami prenumeratą, pridėjo auką Dirvai 18 dol. Ačiū.

• F. Navickas, Cleveland, Ohio užprenumeravo Dirvą Pranui Jančinskui, Toledo, Ohio. Sveikiname.

• Alvydas Paškauskas, Los Angeles, Ca., užprenumeravo Dirvą jaunave-

džiams Rimvydui ir Daliai (Jasaitytei) Paškauskams, Westchester, Ca. Sveikiname.

• Vincas ir Janina Dovydaičiai, San Clemente, Ca., gavę susipažinimui porą Dirvos numerių, užsiprenumeravo metams ir pridėjo auką 20 dol., linkėdami sėkmės sunkiame spaudos darbe. Ačiū už auką ir linkėjimus.

• LB Providence apylinkė, per išd. Aldoną Kairienę, Dirvai paremti atsiuntė auką 25 dol. Ačiū.

• S. Petravičius, Rancho Palos Verdes, Ca., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

Clevelando dienraščio The Plain Dealer įstaigos Washingtono vadovas Thomas Brazaitis (vidury) priėmė savo įstaigoje Ingridą Bublienę ir dr. Viktorą Stankų pasidalindamas mintimis dėl pasirodžiusių prieš lietuvius straipsnių amerikiečių spaudoje.

LOS ANGELES VYRŲ KVARTETO ir pianistės

RAIMONDOS APEIKYTĖS

KONCERTAS HARTFORDE, CT.

ĮVYKS Š. M. KOVO 22 D.,
SEKMADIENĮ, 2 VAL. P. P.

Ukrainiečių Tautiniuose Namuose

961 WETHERSFIELD AVE.
HARTFORD, CONN.

Koncertą rengia Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų S-gos Connecticut skyrius.

Visas pelnas skiriamas Lietuvių Vasario 16 gimnazijai, Vokietijoje.

Koncerto reikalais kreiptis: (203) 677-7723 ar (203) 678-9679.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A